

Nr vraag	Progr. nr	Programma	Fractie	Vraag	afdeling	Portefeuillehouder	antwoord
1	3	Economie	VVD	Wat is het effect van het onlangs vastgestelde financiële kader Economisch Programma op de begroting 2017?	RE	Appelman	De financiële effecten van het financieel kader van het Economisch Programma zijn nog niet verwerkt in de begroting 2017. Na vaststelling van de Programmabegroting worden de meerjarige begrotingswijzigingen welke na de peildatum zijn besloten, doorgevoerd in de begroting na wijziging. Wel is de naamgeving van het programmaonderdeel en product gewijzigd. In de productenraming is tevens voorgesorteerd op de verschillende programmalijnen van het economisch programma. Hierbij zijn de structurele budgetten, zoals deze ook al waren opgenomen in de meerjarenbegroting 2016 - 2019 omgezet naar de verschillende programmalijnen.
2	3	Economie	VVD	Pag 29: innovatiedrift Flevolandse bedrijven : 90% t.o.v. landelijk gemiddelde. Hoezo? Flevoland is toch een innovatieve provincie. Graag uitleg waarom lager getal gekozen.	RE	Appelman	Volgens de meting uit 2014 was de innovatiekracht van Flevoland 90% t.o.v. het Nederlandse gemiddelde. Er is voor de doelstelling gekozen dat Flevoland een hogere score gaat behalen dan 90%. (Zie ook antwoord op vraag 10)
3	3	Economie	VVD	Pag. 31 Wat is de stavaza m.b.t. honorering aanvraag bijdrage aan PoC Fonds?	RE	Appelman	Deze EFRO-aanvraag is op 9 september jl. ingediend bij de Management Autoriteit van Kansen voor West. De aanvraag is ontvankelijk verklaard. Op 18 oktober wordt het projectplan TMI-POC Fonds Flevoland inhoudelijk besproken door de Deskundigencommissie. Verdere behandeling van de aanvraag (technische en financiële beoordeling) volgt nadat de Deskundigencommissie positief heeft geadviseerd.
4	1	RO en water	VVD	Pag 15 planvoorraad bedrijventerreinen: voorraadbeheersing in 2017 <26 jaar en later < 6 jaar. Klopt dat laatste cijfer wel? Graag toelichting waarom dat zo sterk daalt.	RE	Lodders	De afname en kwalitatieve verandering van de vraag leiden tot een fors overaanbod van bedrijventerreinen in Flevoland. Het totale aanbod aan bedrijventerreinen bedraagt nu bijna 1.200 hectare netto. Hiervan is ruim 60%, 722 ha, hard. Daarmee heeft de provincie in het 'meest gunstige' geval een planvoorraad van 28 jaar (inclusief 96 ha OMALA) De inzet van de provincie (en gemeenten!) is derhalve om de planvoorraad terug te brengen. Van een planvoorraad voor 26 jaar per 1 januari 2016 naar een planvoorraad van minder dan 6 jaar (een ijzere voorraad die in de regel altijd beschikbaar moet zijn). Uit de provinciale monitoring blijkt dat de afgelopen 2 jaar (01-01-2014 t/m 01-01-2016) de planvoorraad gedaald is van 28 jaar naar 26 jaar.
5	par	Weerstandsvermogen	VVD	Pag. 100 Wanneer ontvangen/bespreken de staten de tussenbalans op het College Uitvoeringsprogramma?	BDO	Stuivenberg	Het college presenteert de Tussenbalans gelijktijdig met de Perspectiefnota 2017-2021 aan Provinciale Staten.
6	1	RO & Water	VVD	Leegstand kantoren neemt toe voor 2017, later staan er dalende percentages. Graag toelichting. Kunt u ook aangeven op welke wijze u de informatie krijgt om daling kantoren leegstand in de percentages mee te nemen, en in hoeverre het provincie beleid van invloed is?	RE	Lodders	De leegstand kantoren concentreert zich vooral in Lelystad en Almere. De inzet van provincie (en gemeenten) is om te komen tot een leegstand van kantoren van minder dan 23% in 2017, conform de Productbegroting 2016. Per 1-1-2016 bedraagt de leegstand kantoren nog 31,3%. De informatie over de leegstand kantoren krijgt de provincie uit de jaarlijkse Plabeka monitor van de MRA. Het provinciale beleid, conform de RO Visie Werklocaties Flevoland, is van invloed door: 1. Het opstellen van nieuwe, realistische prognoses; 2. Het verder terugbrengen van de planvoorraad voor kantoren (hier zijn gemeenten in de lead); 3. Stimulering aanpak van bestaande voorraad van kantoren door gemeenten.
7	1	RO & Water	VVD	Wanneer is de visie op wonen klaar?	RE	Lodders	Afhankelijk van hoe het traject van de Omgevingsvisie loopt wordt het aangeboden als onderdeel daarvan of als zelfstandig beleidsdocument. Dit wordt in de loop van 2017 duidelijk.
8	2	Landelijk gebied	VVD	Blz 22: het cijfermatig uitgangspunt is dat het percentage landbouwbedrijven met nevenactiviteiten gelijk blijft (39,8). Op welke wijze komt dit percentage tot stand en waarom gaat u uit van geen wijziging?	RE	Stuivenberg	Het percentage landbouwbedrijven met nevenactiviteiten is afkomstig uit onderzoek van het CBS, de landbouwtelling. De doelstelling is dat er meer dan 39,8% (> 39,8%) van de landbouwbedrijven nevenactiviteiten gaat ondernemen.
9	2	Natuur	VVD	Blz 23: De oppervlakte natuur blijft komende jaren conform afspraak met PS hetzelfde. Vraag: zit nieuwe natuur daar al bij in?	RE	Stuivenberg	De indicator gaat over Nationaal NatuurNetwerk (was voorheen EHS). Daar komt vanuit Programma Nieuwe Natuur na realisatie alleen de compensatieopgave bij (250-300 ha).

Nr vraag	Progr. nr	Programma	Fractie	Vraag	afdeling	Portefeuillehouder	antwoord
10	3	Economie	VVD	3.0 'effect van beleid': de maatregelen hebben zichtbaar gewerkt voor ondernemers. Kan dit scherper geformuleerd worden? Wat betekent dit in de praktijk? En bij de indicatoren: Wanneer komt er een update over innovatiekracht? (cijfers uit 2014)	RE	Appelman	Inzet van het provinciaal economisch beleid is om gericht maatregelen te nemen die bijdragen aan de groei en het innoverend vermogen van bedrijven, die zorgen voor een betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt en die ondernemers ondersteunen bij internationale ambities. De provincie vervult hierin een faciliterende rol. Conjuncturele effecten zijn echter in hoge mate sturend op de manier waarop de Flevolandse economie zich zal ontwikkelen. Het is daarom niet realistisch om de effecten van het provinciaal beleid scherper te formuleren. Het is nog niet bekend wanneer een update beschikbaar is van de innovatiekracht. De bron van de Innovatiekracht is de site Waarstaatjeprovincie.nl, die weer heeft geput uit onderzoek van ING Economisch Bureau, Kwartaalbericht Regio's, juni 2014. ING heeft nog geen nieuwe data beschikbaar gesteld.
11	3	Economie	VVD	Bij een van de doelen staat: Meer vestigingen van internationale bedrijven in Flevoland. De bijbehorende activiteit vermeldt: we houden buitenlandse bedrijven vast en halen nieuwe binnen. Kan dit nader geduid worden? Is het kwantificeerbaar?	RE	Appelman	De cijfers over het aantal buitenlandse bedrijven per provincie komen jaarlijks beschikbaar, evenals de vestiging van het aantal nieuwe buitenlandse bedrijven.
12	4	Bestuur	VVD	Samenleving en sport doelstelling: CMO Flevoland heeft bewezen bij te dragen aan de versterking van de samenleving. Wanneer/hoe weten we of dit doel behaald is?	RE	Stuivenberg	CMO voert het jaarplan uit met daarin een aantal maatschappelijke initiatieven bv. sociale redzaamheid van mensen met niet aangeboren hersenletsel. De rapportage en prestatieafspraken uit het vorig jaar worden jaarlijks na 1 mei van het volgende jaar besproken met CMO en als die zijn nagekomen dan gaan wij ervan uit dat dit een bijdrage is aan de leefbaarheid van de samenleving.
13	8	Commissie overstijgend:	VVD	Kwaliteit openbaar bestuur: Er wordt een aantal keren verwezen naar de lobby in den Haag. Hoe geven wij deze vorm in Flevoland, tov andere provincies?	BDO	Rijsberman	Onze lobby in Den Haag bestaat uit één vaste medewerker. Daarnaast wordt op diverse dossiers door deskundigen van de provincie met ministeries overlegd. Onze lobbyist legt en onderhoudt contacten in de Tweede en Eerste Kamerleden en fracties. Daarnaast worden mogelijkheden gezocht om mediaaandacht te besteden aan Flevolandse belangen. Verder zet de medewerker zich in om met andere provincies gezamenlijk onderwerpen te agenderen en daarin het provinciale standpunt naar voren te brengen. Ten slotte onderhoudt de lobbyist contacten met ambtenaren en diverse ministeries. Alle provincies hebben een ambtelijke vertegenwoordiging in Den Haag, waarbij de grotere provincies een team van meer personen inzetten.
14	par	Commissie overstijgend	VVD	In de paragrafen bij Lokale heffingen wordt e.e.a. uitgelegd over de opcenten. Deze worden verhoogd met 1% en tot 2020 is er een stijgende lijn te zien. Oorzaak is indexering en prijsontwikkeling. Dat zal in andere provincies ook zo zijn, maar niet iedereen verhoogt te opcenten. Toelichting?	MO	Stuivenberg	Flevoland heeft de keuze gemaakt in het Coalitieakkoord om vanaf 2016, bij wijze van inflatiecorrectie, jaarlijks een indexering van 1% toe te passen. Iedere provincie maakt op dit punt een eigen afweging, mede afhankelijk van de budgettaire mogelijkheden
15	par	Commissie overstijgend	VVD	Bij het hoofdstuk weerstandvermogen en risicobeheersing wordt gesproken over autolease maatschappijen. Er is een risico dat zij de provincie verlaten. Hoe groot is de kans dat zij dat doen en hoe groot is dan de inkomstenderving?	MO	Stuivenberg	In de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing is het risico van vertrek van autoleasebedrijven opgenomen, omdat het financieel effect substantieel is. Er is geen indicatie dat dit zal gebeuren; om die reden is de kans als klein gedefinieerd. Volgens de gehanteerde berekeningsmethodiek is de kans 10% en de inkomstenderving EURO 3.000.000. De benodigde weerstandscapaciteit voor dit risico is kans * schade = 0,3 miljoen
16	alg	Commissie overstijgend	VVD	In de bijbehorende presentatie staat bij Cultuur, samenleving en sport eerst een tekst over Batavialand, en daarna een tekst over het beoogd maatschappelijk effect. Kunnen we dat niet beter omdraaien? En bij gebiedsontwikkeling staat hier als enig onderwerp geen tekst bij.	MO	Stuivenberg	De presentatie, in de vorm van een infographic, is bedoeld om in het kort een overzicht te geven van de onderwerpen welke in de begroting worden behandeld en een kort inzicht te geven in de financiën die met de verschillende programma's zijn gemoeid. Het is dus vanuit dat doel geen volledig verhaal maar alleen een beeld. Bij programma 7 gebiedsontwikkeling werd het beeld erg onrustig wanneer daaraan nog tekst werd toegevoegd, en daarom is ervoor gekozen dat voor dit programma niet te doen. De volgorde van de tekst in programma 4 is inmiddels aangepast.

Nr vraag	Progr. nr	Programma	Fractie	Vraag	afdeling	Portefeuillehouder	antwoord
17	5	5 Energie, milieu en klimaat	VVD	p.44: Het percentage hernieuwbare energie was in 2015: 61%. Voor effect 2017 staat vermeld: 90%. Zijn dit de correcte percentages, zowel 2015 als 2017?	RE	Stuivenberg	Deze percentages kloppen. Wel op basis van de oude berekeningsmethode, waarbij gerekend wordt met CO2-emissie van burgers en bedrijven in de noemer en vermeden CO2-emissie in de teller. Recentelijk heeft GS besloten de ambitie "energieneutraal" via de daarbij behorende eenheid te berekenen: (Peta)Joule. Daarmee wordt aangesloten bij de nationale monitoring. Gevolg is dat de berekeningsmethodiek wordt aangepast. In de Tussenbalans komen we hierop terug.
18	2	2.2 Natuur en landschap	PvdA	De aanvraag voor status Nationaal Park is ingediend. Kan worden aangegeven in hoeverre het al dan niet honoreren van het 'bidbook' financiële consequenties zal hebben? Zitten er m.a.w. behalve kansen ook voorwaarden aan het hebben van een status van Nationaal Park conform de Wet Natuur?	RE	Rijsberman	De uitverkiezing Nationaal Park van Wereldklasse leidt niet automatisch tot een financiële consequentie voor de provincie. Wel komen de gekozen gebieden in aanmerking voor een eenmalige bijdrage van het Rijk a € 300.000. Indien Nieuw Land de formele status van Nationaal Park krijgt zal dit gebied bij aanvang moeten voldoen aan de criteria die hiervoor staan gesteld in artikel 8.3 van de Wet Natuur. Die criteria betreffen onder meer een minimale grootte van 1000 hectaren, de aanwezigheid van ongerepte natuur, toegankelijkheid voor recreatie en educatie en onderscheidbaarheid van andere nationale parken.
19	3	3 & 3.2 Economie	PvdA	De OMFL promoot het vrijetijdsaanbod van Flevoland (blz. 30 & 34). Zij draagt daarmee bij aan het doel; 'een versterkte profilering van de vrijetijdseconomie'. Kan worden aangegeven op welke manier Provinciale Staten kunnen beoordelen of dit effectief gebeurt? Wanneer is m.a.w. sprake van doelrealisatie?	RE	Appelman Rijsberman	In de subsidiebeschikking worden akkoord gegeven op het jaarplan waarin de OMFL schetst hoe in te zetten op het bekend maken van Flevoland als vrijetijdsbestemming en welk doelgroepen, nationaal en internationaal, daarmee aangesproken worden. Elk jaar neemt GS in de beschikking prestatie-indicatoren op waaraan moet worden voldaan zoals o.a. de groei in mediawaarde (advertentiewaarde die de publiciteit vertegenwoordigt in de geschreven media zowel binnen- als buitenland), het aantal te vormen coalities (groep met ondernemers, organisaties, gemeenten die samenwerken op het gebied van een productmarktcombinatie) en het minimale aantal (financiële) partners van de OMFL. De OMFL draagt bij aan het provinciale doel: een versterkte profilering van de vrijetijdseconomie.
20	3	3.1 Ondernemer-PvdA schap en groei	PvdA	Doel is het vergroten van de toegang tot kapitaal van 33% naar 40% in 2020 (blz. 31). Kan worden aangegeven waarom hierdoor sprake is van een inhoudelijk multiplier effect? En is vergroten van de toegang tot kapitaal geen middel i.p.v. een doel (om zo economische 'spin off' te realiseren)?	RE	Appelman	Het kapitaalmarktonderzoek (2015) heeft aangetoond dat er voor innovatie in Flevoland een financieringstekort is van € 53 mln. per jaar. Bovendien is het voor Flevolandse ondernemers moeilijker om aan innovatiefinanciering te komen dan in de rest van de Randstad. De slagingskans is 33%. In Zuid-Holland is die 42% en het gemiddelde in de Noordvleugel is 61%. Zoals verwoord in de programmalijn Financiering en Support, onderdeel van het nieuwe Economische Proramma willen we toegang tot financiering vergroten van 33% naar 40% in 2020. Dit doen we door het ondersteunen van ondernemerschap, het matchen van kennis, het financieren van innovatie, het organiseren van durfkapitaal en het matchen van MKB en private financiers.
21	4	4.2 Samenleving en sport	PvdA	Als risico wordt genoemd: "CMO Flevoland opereert te autonoom vanuit provinciale doelen zonder verbinding met het sociaal domein van de gemeenten." Op welke manier wordt er op gestuurd dat dit risico zich niet voor doet? Wordt dit risico niet in de hand gewerkt door als opdrachtgever te werken met één preferente partij?	RE	Stuivenberg	In bestuurlijk overleg met CMO is aangedrongen op bestuurlijke- en werkinhoudelijke afstemming met gemeenten. Er is door CMO bestuurlijk verbinding gelegd met gemeenten en begin november zal CMO een presentatie geven in het Bestuurlijk Overleg Sociaal Domein van de gemeenten waarin de betreffende wethouders van de zes gemeenten zitting hebben. Inmiddels is ook werkinhoudelijk overleg gestart tussen CMO en gemeenten, eind december zullen de gemeenten hun behoeften in het sociale domein delen met CMO en zal CMO daar in het jaarplan CMO 2017 nader invulling aan geven in afstemming met gemeenten. Daarmee is dit risico ondervangen. Als subsidiegever lijkt het ons legitiem om na te gaan of er voldoende aandacht is voor risicomangement bij de subsidieontvanger; dit is mede ter voorkoming van autonoom handelen. Subsidiemiddelen moeten immers doeltreffend en doelmatig worden ingezet. Of de inzet van meer partijen dan wel een vorm van marktwerking een goed alternatief is, is een politieke afweging.

Nr vraag	Progr. nr	Programma	Fractie	Vraag	afdeling	Portefeuillehouder	antwoord
22	7	7.1 Maritieme Service Haven	PvdA	Als risico's worden genoemd: "Met potentiële afnemers wordt geen overeenstemming bereikt. Door fysieke belemmeringen nemen doorlooptijden en kosten toe." Geldt de voorwaarde dat de provincie alleen gaat meewerken aan de buitendijkse haven bij Urk als de gemeente met twee sluitende businesscases over de brug komt nog steeds onverkort?	GE	Appelman	Vanuit de provincie is voorwaarde voor de ontwikkeling van de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland (MSNF) dat er een sluitende businesscase is voor de ontwikkeling van MSNF. Financiering van een onrendabele top kan hier overigens onderdeel van zijn. Bij een investeringsbesluit voor de realisatie van de MSNF dient er uiteraard een sluitende businesscase te zijn. Het meest belangrijke element hierin is een juridische harde, langjarige overeenkomst met de ondernemers. Die overeenkomst zal ook voldoende zekerstellingen moeten bevatten. Indien de gemeente Urk de ontwikkelende rol op zich neemt en de provincie via een bijdrage uit de Zuiderzeelijngelden participeert, zal voorwaarde voor de bijdrage uit de ZZL-gelden zijn, dat er een solide financiële onderbouwing ligt. Daarnaast dient de gemeente een visie op de bestaande haven - inclusief een sluitende businesscase - te overleggen. Dit laatste om te voorkomen dat de ontwikkeling van de MSNF ongewenste negatieve (financiële) effecten heeft op de bestaande haven.
23	1	1 Ruimtelijke ontwikkeling P18, 3e bolletje	SP	Wij kunnen het bedrag dat wordt besteed aan MRA niet terugvinden in de Programmabegroting 2017. Graag specificatie.	RE	Lodders	In de programmabegroting is deze opgenomen in het saldo van de lasten van product 1.1.2 Ruimtelijke kaderstelling. In de productenraming zijn deze kosten afzonderlijk zichtbaar op het budget MRA Metropool Regio Amsterdam en voor 2017 bedraagt dit € 304.500. Daarnaast is in de productenraming onder product 6.2.1 Mobiliteit en verkeersmanagement een budget van € 149.596 opgenomen inzake organisatiekosten PBM. Dit betreffen specifieke projecten op gebied van verkeer en vervoer die binnen MRA-verband worden uitgevoerd.
24	3	3 Economie P29, tabel 1	SP	Economische impact: Wat is de reden dat het doel v.w.b. het aantal banen in 2017 lager ligt dan de resultaten van 2015?	RE	Appelman	Dit heeft betrekking op Recreatie en Toerisme. Het doel is om in 2017 9.900 of meer banen te hebben in de sector Recreatie en Toerisme is overgenomen uit de, oorspronkelijke, Programmabegroting 2016. Uit de monitor blijkt dat 2015 voor de werkgelegenheid in R&T een succesvol jaar was.
25	3	3 Economie P29, tabel 2	SP	Wat wordt bedoeld met "Vergroten van de toegang tot kapitaal van 33% naar 40% in 2020"?	RE	Appelman	zie antwoord op vraag 20
26	6	6 Mobiliteit P50, tabel	SP	Waarom ligt ambitie m.b.t. stiptheid ritten voor 2017 lager dan het resultaat over 2015?	RE	Stuivenberg	De norm voor de stiptheid van de ritten komt voort uit het programma van eisen dat is gehanteerd bij de aanbesteding van de vervoersconcessie IJsselmond 2014-2023. Dit kwaliteitsaspect ligt vast voor de gehele concessieperiode. Het niveau van deze norm is gebaseerd op ervaringen met voorgaande OV-aanbestedingen en heeft er mede toe bijgedragen dat destijds van de vervoerder een passende aanbieding is verkregen.
27	6	6 Mobiliteit P51, tabel	SP	Wanneer wordt bekend wat in 2015 het aantal dodelijke slachtoffers was als gevolg van verkeersongelukken en wat is de reden dat het relatief zo lang duurt voordat dit bekend is?	RE	Lodders	De indicator betreft de ernstige verkeersslachtoffers. Flevoland is voor de ongevallenadministratie afhankelijk van externe registraties en systemen, waarbij men ook nog nieuwe definities gaat hanteren. De gegevens van 2015 zijn nog in bewerking en worden in 2017 verwacht.
28	6	6 Mobiliteit P51, tabel	SP	Provinciale wegen zijn bij gladheid binnen 4,5 uur gestrooid. Wat is de norm binnen andere provincies?	INFRA	Lodders	De norm zoals die in de begroting staat: preventief strooien binnen 4,5 uur na waarschuwing door het weerbureau, is in 2014 door de Staten vastgesteld. Die 4,5 uur bestaat uit 1 uur aanrijden en opladen en max. 3,5 uur strooien. Deze norm is ook vastgelegd in de contracten die met de aannemers zijn gesloten voor het uitvoeren van het strooien. Voor zover bekend hanteren de meeste provincies strengere normen: Utrecht 4 uur, Drenthe 3 uur en 1 kwartier, Zeeland 2 uur en 3 kwartier, Noord-Holland 4 uur. Landelijk is de aanbeveling 2 uur voor 100km wegen en 3,5 uur voor 80 km wegen. Onze strooiroutes zijn zoveel mogelijk zo opgesteld dat de 100km wegen als er eerste worden gestrooid. In de praktijk halen we onze norm van aanrijden en opladen binnen 1 uur praktisch altijd, en zijn de strooiwagens zelden langer dan 2 uur bezig.

Nr vraag	Progr. nr	Programma	Fractie	Vraag	afdeling	Portefeuillehouder	antwoord										
29	8	8 Kwaliteit openbaar bestuur P81 1e tabel	SP	Waar hebben de verschillen in lasten voor Europese activiteiten over de jaren heen mee te maken?	GE	Rijsberman/ Appelman/ Stuivenberg	De verschillen worden veroorzaakt door het moment waarop subsidiabele projecten zich aandienen en de voortgang van de projecten waaraan reeds subsidie is toegekend. De bestedingen zijn niet evenredig over de jaren verdeeld, maar gebaseerd op de verwachte lasten per project / activiteit.										
30	8	8 Kwaliteit openbaar bestuur P83 1e tabel	SP	Wat is de verklaring voor de beduidend hogere lasten Verbonden Partijen in 2016?	BDO	Rijsberman/ Verbeek	o.b.v. rekening 2015 is het totale budget van product "8.2.1 Kabinet, openbare orde en veiligheid, rechtsbescherming" vanaf begrotingsjaar 2017 verlaagd t.o.v. 2016 voor de posten Opleidingen en oefenen en Adviescommissie bezwaar- en beroep. Voor de posten Wet Dwangsom en Beroep, Processen en Nationale Ombudsman is het beslag t.l.v. het budget afhankelijk van de totaal opgelegde dwangsom, proceskosten en schadevergoedingen en verzoekschriften. Zodoende wijkt de rekening 2015 beduidend af van de begroting 2016 na wijziging.										
31	8	8 Kwaliteit openbaar bestuur P83 2e tabel	SP	Is de AU algemene uitkering 2018 (baten) gebaseerd op prijspeil 2017 of op geraamd prijspeil 2018?	MO	Stuivenberg	De omvang van het Provinciefonds wordt jaarlijks aangepast op basis van de ontwikkeling van de rijksuitgaven. In dit zogenoemde accres zijn tevens de door het Rijk verwachte loon- en prijsontwikkelingen verdisconteerd. In onze begrotingsraming zijn de accressen voor de jaren 2017-2020 verwerkt, zoals die in de meicirculaire 2016 werden voorzien. De baten zijn dus op het prijspeil van het desbetreffende jaar geraamd. Omdat de geraamde (afzonderlijke) lasten in de meerjarenbegroting voor 2018 en volgende jaren op prijspeil 2017 zijn opgenomen, is er voor de jaren 2018 en volgende een stelpost loon- en prijsontwikkeling opgenomen. Deze stelpost, die is gebaseerd op CPB ramingen, is bedoeld ter dekking van de mutaties in het prijspeil na 2017.										
32	par	III Paragrafen P92 - 1.1.1 Opcenten MRB	SP	Er wordt van uit gegaan dat het wagenpark de komende jaren niet stijgt. Hoe verhoudt zich dat tot de beoogde groei van het aantal inwoners van Flevoland?	MO	Stuivenberg	In de begroting wordt uitgegaan van een stabiel voertuigenbestand. Daarmee wordt bedoeld dat het aantal belastbare voertuigen niet wijzigt. Het aantal belastbare voertuigen wordt slechts ten dele bepaald door de inwonergroei. Andere aspecten spelen hierbij ook een rol, zoals <ul style="list-style-type: none"> - de macro-economische ontwikkelingen (welvaartspeil); - de individuele afweging tussen autobezit en openbaar vervoer; - de mogelijke overstap naar (MRB vrijgesteld) elektrisch rijden; - eventuele toekomstige wijzigingen in het rijksbeleid ten aanzien van schone auto's - ontwikkelingen in het gemiddeld gewicht van de voertuigen - ontwikkelingen bij leasebedrijven Van een directe één-op-één relatie tussen inwonertoeename en ontwikkeling belastbaar wagenpark is derhalve geen sprake.										
33	par	III Paragrafen P116 - P&C cyclus	SP	In welk kwartaal 2017 worden de concrete voorstellen ter verbetering van de sturing en verantwoording verwacht?	MO	Stuivenberg	In de intervisiegroep Planning en Control hebben we gesproken over een paraplunotitie P&C. Deze notitie zullen we in het eerste kwartaal 2017 met u delen.										
34	alg	Loon IV Financiële begroting P133/134 Stelpost loon- en prijsontwikkeling	SP	Voor 2018 is een bedrag opgenomen ad € 2.476.000. Graag een sluitende berekening met de percentages die in tabel onder 2.1 op P134 staan genoemd.	MO	Stuivenberg	De stelpost loon- en prijsontwikkelingen is opgebouwd uit de componenten salarissen provinciaal personeel, goederen en diensten en subsidies. Het geraamde bedrag van € 2.476.000 voor het jaar 2018 is als volgt samengesteld: <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;">structurele effect stelpost 2017 (salarissen):</td> <td style="text-align: right;">€ 542.000</td> </tr> <tr> <td>salarissen 2018: € 30 mln. x 1,9% =</td> <td style="text-align: right;">€ 570.000</td> </tr> <tr> <td>goederen en diensten 2018: € 38,5 mln. x 1,2% =</td> <td style="text-align: right;">€ 462.000</td> </tr> <tr> <td>subsidies 2018: € 54 mln. x 1,67% =</td> <td style="text-align: right;">€ 902.000</td> </tr> <tr> <td>totaal:</td> <td style="text-align: right;">€ 2.476.000</td> </tr> </table>	structurele effect stelpost 2017 (salarissen):	€ 542.000	salarissen 2018: € 30 mln. x 1,9% =	€ 570.000	goederen en diensten 2018: € 38,5 mln. x 1,2% =	€ 462.000	subsidies 2018: € 54 mln. x 1,67% =	€ 902.000	totaal:	€ 2.476.000
structurele effect stelpost 2017 (salarissen):	€ 542.000																
salarissen 2018: € 30 mln. x 1,9% =	€ 570.000																
goederen en diensten 2018: € 38,5 mln. x 1,2% =	€ 462.000																
subsidies 2018: € 54 mln. x 1,67% =	€ 902.000																
totaal:	€ 2.476.000																

Nr vraag	Progr. nr	Programma	Fractie	Vraag	afdeling	Portefeuillehouder	antwoord
35	1	1.1 ruimtelijke ontwikkeling	GroenLinks	Hoe vult de provincie haar regierol in m.b.t. de werklocaties en wat moet dat in 2017 en later concreet opleveren?	RE	Lodders	In Flevoland is een overaanbod aan werklocaties. De vraag blijft naar verwachting voorlopig laag. Bovendien is er sprake van een kwalitatief andere vraag. De mindere en andere vraag naar werklocaties leiden tot financiële risico's bij gemeenten. Om in te spelen op de nieuwe realiteit hebben we samen met gemeenten, ondernemers(verenigingen) en buurprovincies de Ruimtelijke Visie Werklocaties opgesteld. Met de visie zetten we in op zorgvuldig ruimtegebruik van werklocaties, zodat het aanbod passend is bij de behoefte en regionaal afgestemd. Bij de uitvoering van de Ruimtelijke Visie Werklocaties vullen wij onze regionale regierol in om te komen tot een vraaggerichte, regionaal afgestemde ruimtelijke programmering van werklocaties. Eind 2016 is er een bijeenkomst over de voortgang van de veranderagenda uit de ruimtelijke visie werklocaties. Provinciale Staten worden hier ook voor uitgenodigd.
36	1	1.2 water	Groenlinks	Wat zijn de indicatoren voor het programma water?	RE	Lodders	De enige indicator gaat over waterveiligheid. Aan het programma water zijn verder geen objectieve indicatoren te relateren die direct beïnvloedbaar zijn door de provincie met de activiteiten uit de programmabegroting.
37	2	2.0 inleiding	GroenLinks	Waarom passen de indicatoren van het landelijkgebied bij het beleid?	RE	Stuivenberg	Het beleid draait om de vitaliteit van het landelijk gebied. Inwonersaantallen en bedrijvigheid geven hiervan een indicatie.
38	2	2.1 leefbaarheid landelijk gebied	GroenLinks	Er gaat worden onderzocht hoe financiële middelen kunnen worden ingezet voor de digitale bereikbaarheid maar er zijn geen financiële middelen voorzien, Hoe moeten wij dit begrijpen?	RE	Rijsberman	We onderzoeken de mogelijkheden voor inzet van Europese financiële middelen.
39	2	2.2 Natuur en landschap	Groenlinks	Wat gebeurt er als de beheersmaatregel niet het gewenste effect heeft?(landschapselementen lenen zich niet voor functies met verdienvermogen)	RE	Stuivenberg	Provincie Flevoland maakt onderscheid in landschappelijke en cultuurhistorische kern- en basiskwaliteiten. De provincie zet zich actief in voor behoud en versterking van de kernkwaliteiten; over de basiskwaliteiten gaat de provincie in gesprek met gebiedspartners. Aan behoud en versterking van de kernkwaliteiten wordt gewerkt in projecten en programma's, bijvoorbeeld infrastructurele projecten. In de begroting zijn er geen middelen opgenomen voor behoud en versterking van landschappelijke kwaliteiten en voor subsidiëring van landschapselementen buiten de EHS. Dit is een direct gevolg van het coalitieakkoord waarin is aangegeven: "We investeren geen eigen provinciale middelen voor rijksontwikkelopgaven waarvoor het Rijk geen of onvoldoende middelen ter beschikking stelt.
40	2	2.2 Natuur en Landschap	GroenLinks	Als het genoemde risico(kwaliteitsvermindering) zich voordoet welke maatregelen zijn er dan om het doel toch te halen?	RE	Stuivenberg	In de periode 2015-2017 wordt door Landschapsbeheer Flevoland onderzoek gedaan naar de veranderingen in het landschap, door monitoring vanlandschapselementen gedurende een periode van drie jaar. Dit is het resultaat van een motie van PS. Aan de hand van de uitkomsten van dit onderzoek wordt bezien of er maatregelen nodig zijn.
41	3	3.0 Inleiding	GroenLinks	Wat is de indicator in in fte's voor recreatie in toerisme in 2017 en later? Waarom is de indicator in aantal banen eerder lminder dan meer banen in 2017 en later?	RE	Rijsberman	Er is gevraagd om de werkgelegenheidscijfers Recreatie & Toerisme te vertalen naar het aantal FTE. In het werkgelegenheidsonderzoek van Provincie Flevoland, de bron van de verstrekte gegevens, wordt het aantal FTE niet bevraagd. Wel worden ondernemingen gevraagd een verdeling te geven in het aantal fulltime (gemiddeld 12 uur of meer per week werkzaam) banen en aantal parttime banen (gemiddeld minder openbaarheid dan 12 uur per week werkzaam). Het doel om in 2017 9.900 of meer banen te hebben in de sector Recreatie en Toerisme is overgenomen uit de, oorspronkelijke, Programmabegroting 2016. Uit de monitor blijkt dat 2015 voor de werkgelegenheid in R&T een succesvol jaar was.

Nr vraag	Progr. nr	Programma	Fractie	Vraag	afdeling	Portefeuillehouder	antwoord
42	5	5.0 Inleiding	Groenlinks	Met hoeveel procent moet de uitstoot van broeikasgassen in 2020?2030 verminder zijn?	RE	Stuivenberg	Europese en nationale doelstellingen zijn maatgevend voor wat 'moet': 20 % reductie in 2020. De Flevolandse bijdrage om die doelstelling te halen gaat verder dan 20%. Vanaf 2006 is in de monitoring gekeken naar de vermeden CO2-emissie (zie ook antwoord op vraag 17.) In 2020 is de vermeden CO2-emissie gelijk aan de emissie behorend bij het energieverbruik van burgers en bedrijven (dus exclusief mobiliteit). Netto een nul-emissie en daarmee getalsmatig 100% reductie. Inclusief mobiliteit is dat ca 50%. Energieneutraal in 2030 (nieuwe berekeningsmethode) komt overeen met zo'n 70-75 % netto CO2-emissiereductie (oude berekeningsmethode). Hoe hoog het percentage werkelijk wordt is afhankelijk van de energiemix en de CO2-emissie die daar bij hoort.
43	5	5.2 Energie en Klimaat	GroenLinks	Hoeveel geld is beschikbaar voor de stimuleringsregeling hernieuwbare energie in 2017? Wat is het verschil van deze regeling met de bestaande landelijke regelingen voor hernieuwbare energie die via RVO beschikbaar zijn?	RE	Stuivenberg	In totaal is 0,5 mln euro beschikbaar voor de stimuleringsregeling hernieuwbare energie gedurende de gehele collegeperiode. Deze middelen zullen ingezet worden in aansluiting op de behoefte die uit de provinciale energieagenda voortkomt. Deze agenda is in 2016 in ontwikkeling. De regeling zal zodanig ontworpen worden, dat deze geen overlap vertoont met landelijke regelingen.
44	5	5.5 Energie en Klimaat	Groenlinks	Wat is het te bereiken doel in de circulaire economie	RE	Appelman/ Stuivenberg	In het kader van de uitwerking van het Omgevingsvisieperspektief Circulaire Economie vindt een nadere oriëntatie plaats op de doelen.
45	7	7.1Noordelijk Flevoland	Groenlinks	Is het niet kunnen voldoe aan de gestelde randvoorwaarden ook een risico?	GE	Appelman	De randvoorwaarden waaraan in de vraag gerefereerd wordt slaat terug op de volgende passage in het PS voorstel inzake de PIP en het MER: 'Op 24 februari hebben Provinciale Staten met het vaststellen van de bestuursopdracht als bestuurlijk opdrachtgever de kaders vastgesteld voor de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland. Daarbij is een door de gemeente Urk vastgesteld realistisch plan met sluitende businesscase voor de toekomstige ontwikkeling van de bestaande haven als randvoorwaarde gesteld voor het vaststellen van het ontwerp-inpassingsplan.' De randvoorwaarde is afkomstig uit een kader wat Provinciale Staten zelf hebben meegegeven. De gemeente Urk heeft aan haar Raad inmiddels een visie op de bestaande haven inclusief een sluitende businesscase gepresenteerd. De visie gaat uit van behoud van de huidige functies in de bestaande haven en op termijn schaalverkleining.
46	7	7.3 Zuidelijk Flevoland	Groenlinks	Waarom zijn de procesgelden voor de Floriade in 2017 niet meer ten laste van Almere 2.0?	GE	Appelman	Het procesgeld voor de Floriade is tot nu toe betaald uit procesgeld Almere 2.0. De verwachting is dat de proceskosten voor Floriade in 2017 incidenteel hoger zijn vanwege de inrichting en start exploitatie van de Innovatiewerkplaats en dat willen we hiermee expliciet zichtbaar maken. Het budget is incidenteel opgehoogd.

Nr vraag	Progr. nr	Programma	Fractie	Vraag	afdeling	Portefeuillehouder	antwoord
47	alg	Instelling bestemmingsreserve Dekking afschrijvingslasten (beslispunt 3)	SGP	De bestaande vrijheid in afschrijvingswijze van investeringen in maatschappelijk nut wordt per 1 januari 2017 beperkt. Dit met het oog op onderlinge vergelijkbaarheid tussen overheden, maar ook om te bevorderen dat uitgaven aan investeringen ten laste komen van burgers en bedrijven op het moment dat zij er nut van hebben (Hoofdlijnen vernieuwing BBV, pagina 15). De oplossing die nu wordt voorgesteld is om de eigen bijdragen in de toekomst toe te voegen aan een bestemmingsreserve en het surplus in afschrijvingslasten (afschrijving over het verschil tussen bruto en netto activering) te dekken uit deze bestemmingsreserve. Onze vraag: doorbreekt dit niet alsnog de bedoeling? De bedoeling is namelijk mede om te bevorderen dat uitgaven aan investeringen ten laste komen gelijktijdig met het nut dat burgers/bedrijven hebben van investeringen. Dwz.: door een bijdrage aan de voorkant "te parkeren", komt dat deel niet "uitgesmeerd" over de levensduur ten laste van burgers/bedrijven, maar eenmalig ten laste van de burgers/bedrijven aan de voorkant van een investeringsproject.	MO	Stuivenberg	Als gevolg van deze wetwijziging stijgt de hoogte van de te activeren investeringen aanzienlijk. Dit heeft een toename van de jaarlijkse structurele afschrijvingslasten tot gevolg. Om te voorkomen dat deze hogere structurele lasten een negatief effect hebben op de beschikbare begrotingsruimte, wordt voorgesteld een reserve ter dekking van de hogere afschrijvingslasten in te stellen die ingezet wordt gedurende de afschrijvingstermijn van het actief. De voeding voor deze reserve bestaat uit dezelfde dekkingsbronnen als onder het oude regime. Enerzijds voorgenomen bijdragen aan diverse investeringsprojecten uit de exploitatie (o.a. de decentralisatieuitkering Verkeer en Vervoer) en anderzijds de 'gespaarde' bijdragen uit bestaande reserves (bestemmingsreserves Strategische projecten, Infracfonds en Zuiderzeelijngelden). Het betreft een boekhoudkundige operatie die geen budgettaire consequenties heeft. We volgen dus de bestendige lijn dat we de toekomstige lasten dempen met de daarvoor in het verleden gespaarde bedragen. Wanneer we de stijging van de afschrijvingslasten volledig in de exploitatie zouden brengen, heeft dat een groot effect op de begrotingsruimte. De huidige oplossing is in dit kader een voorzichtige (want budgetneutraal) oplossing. Op de vraag of het wenselijk is dat we - naar de toekomst toe - deze werkwijze in stand houden, zullen we nog - zoals in de begroting aangegeven - begin 2017 een nota "Investeren en afschrijven" opstellen. Daarin wordt ook een afwegingskader opgenomen.
48	alg	Financiële begroting, pagina 139	SGP	In de geprognosticeerde balans (mooi dat die informatie is toegevoegd cf nieuwe BBV!) zien we een forse toename in de bestemmingsreserves. Wat is de verklaring hiervoor en wat is de voorziene "voeding" van de toevoegingen aan deze bestemmingsreserves? Komt dit met name door de nieuwe dekkingsreserve of zijn er nog andere oorzaken? Van 2019 naar 2020 is een daling in de bestemmingsreserves zichtbaar, ondanks een stijging van de reserve Dekking afschrijvingslasten, wordt daar een grote onttrekking verwacht aan de bestemmingsreserves?	MO	Stuivenberg	Het verloop van de reserves en voorzieningen is opgenomen in een overzicht in bijlage B van de begroting. Hieruit is op te maken dat de stijging van de reservepositie met name het gevolg is van de reserve Dekking afschrijvingslasten. De daling in 2020 ten opzicht van 2019 wordt veroorzaakt door de hoge onttrekking uit de reserve Mobiliteit in 2020. In dit jaar zal de provincie de bijdrage aan het Atieplan Regionaal OV overmaken aan Rijkswaterstaat. Zie hiervoor toelichting 6 bij de verschillenanalyse van programmaonderdeel 6.3 op pag. 58.
49	alg	Instelling bestemmingsreserve Dekking afschrijvingslasten, p. 148	SGP	De omvang van de reserve neemt fors toe tot € 47 mln in 2020 en doet de totale reserve omvang van onze provincie fors toenemen. Wat is het meerjarige beeld na 2020 voor deze reserve? (dwz is er een soort "optimum bedrag" in deze reserve of bandbreedte aan te geven, als de afschrijvingslasten daadwerkelijk ook op gang komen t.l.v. deze reserve) Zijn er nog andere opties om om te gaan met de nieuwe BBV-regel dan het instellen van deze reserve? Hoe gaan andere decentrale overheden hier mee om, is de huidige optie een optie die vaker wordt gekozen vanaf 2017 (dwz is er een benchmark uitgevoerd naar oplossingsmogelijkheden)? Is de huidige oplossing afgestemd met de accountant en/of commissie BBV?	MO	Stuivenberg	Navraag bij enkele andere provincies leert ons dat ook andere provincies het voornemen hebben een aparte reserve voor de dekking van de afschrijvingslasten in te stellen. Deze oplossing is toegestaan volgens de commissie BBV. Wij hebben kort met de accountant gesproken over dit onderwerp met als doel de mogelijke oplossingsrichtingen op voorhand met hen af te stemmen. In het kader van de interim- en jaarrekeningcontrole 2017 zal de accountant de door ons gehanteerde verwerkingswijze toetsen. In de aangekondigde nota "investeren en afschrijven" zullen de door u aangestipte onderwerpen een plek krijgen.

Nr vraag	Progr. nr	Programma	Fractie	Vraag	afdeling	Portefeuillehouder	antwoord
50	alg	Bestispunt 2a	SGP	Bestispunt 2a betreft de beschikbaarstelling van pMIRT-kredieten. Bijlage 1 bevat het pMIRT met de investeringsoverzichten. Wellicht kijken we er overheen, maar deze overzichten kunnen we niet aansluiten op de gevraagde bedragen in het beslispunt: op pagina 14 van het PDF-document van de pMIRT staat een totaaloverzicht, waar de bedragen uit het beslispunt niet zijn terug te vinden. Hoe sluiten de gevraagde bedragen aan op het pMIRT investeringsoverzicht?	RE	Lodders	In het kader van beter ramen geeft het pMIRT 2017, in tegenstelling tot voorgaande jaren, inzicht in de uitgaven zoals deze geraamd worden in de komende jaren. Voorgaande jaren werden in het pMIRT enkel de nieuwe kredieten geprogrammeerd. Via de planning & control documenten en de voortgangsrapportages inzake grote infrastructurele projecten worden Provinciale Staten op de hoogte gehouden van de voortgang van de infrastructurele werken. De wijziging in de manier van programmeren van infrastructurele projecten leidt er toe dat het onbenutte deel van de reeds beschikbaar gestelde kredieten eerst wordt ingezet voor de geprogrammeerde investeringen. De gevraagde kredieten voor 2017 betreft het verschil tussen de geprogrammeerde investeringen en onbenutte deel van eerder beschikbaar gestelde kredieten.
51	alg	Bestispunt 2b	SGP	Mijn indruk is dat alle MBVI-projecten (beslispunt 2b) eveneens zijn opgenomen in het pMIRT overzicht. Wat is de reden hiervan? En dezelfde vraag als 2: hoe sluit beslispunt 2b aan op het pMIRT/MBVI? Wat de SGP betreft hoeven we niet voor de kleinste projecten alle bedragen te zien, maar uiteraard willen we wel de aansluiting begrijpen tussen de beslispunten en de achterliggende documenten (om vervolgens op hoofdlijnen te kunnen sturen).	INFRA/RE	Lodders	Bij groot onderhoud zitten in sommige gevallen ook investeringen in verkeersveiligheid. Denk aan kantstrookverruwing en glasbollen in de weg waar dit voorheen niet aanwezig was. Hierdoor is een project zowel opgenomen in het PMIRT (investeringen) als MBVI (onderhoud en vervanging). De bedragen in het beslispunt 2b zijn de totaalbedragen voor onderhoud en vervanging behorende bij de projecten uit jaarschijf 2017 in het MBVI. De projecten zijn aangegeven op pagina 15 van het MBVI maatregelen 1 tm 19.
52	alg	Bestispunt 2c	SGP	In de bijlagen over het pMIRT/MBVI vinden we de investeringen in het provinciehuis niet terug. PS stuurt op hoofdlijnen en wat de SGP-fractie betreft hoeven we niet de laatste details. Nu lijkt het echter zo dat alleen het beslispunt is opgenomen voor deze investeringen (ad. totaal € 3,1 mln) zonder nadere informatie. Kijken we er overheen? Graag ontvangen we een toelichting op deze investeringen, met name op de 10-jaarsvervangingsinvesteringen.	SenM	Verbeek	Het MJOP van het provinciehuis is geen onderdeel van het PMIRT/MBVI en wordt altijd voor een periode van 4 jaar vastgesteld. In 2013 is dit voor het laatst gebeurd en wel voor de periode 2014-2017. Onderdeel van dit MJOP is de (onderbouwning van) de 10-jaars investeringen. De geplande 10-jaars investeringen voor het jaar 2017 ad € 1,90 mln. zijn aan uw Staten kenbaar gemaakt en conform besloten op 13 oktober 2013. Bij de perspectiefnota 2016 is door uw Staten besloten ten behoeve van de aanpassing van het kantoorconcept van de Provincie € 1,13 mln. extra investeringsruimte toe te kennen. Door beide bedragen op te tellen, met als kanttekening dat het in 2013 toegekende bedrag geïndexeerd is, komt er afgerond € 3,1 mln. beschikbaar voor dit doel.
53	alg	Bestispunt 2d	SGP	Idem. Graag ontvangen we een nadere toelichting op de automatiseringsinvesteringen.	IV	Rijsberman	Net als de investeringen in het provinciehuis zijn ook de automatiseringsinvesteringen geen onderdeel van het pMIRT/MBVI. Sinds 2008 is het jaarlijks krediet automatiseringsinvesteringen in gebruik en in principe € 1.810.000 hoog. Dit is de jaarlijks beschikbare ruimte voor nieuwe- en vervangingsinvesteringen op het gebied van automatisering. Hieronder vallen alle investeringen die de werknemers in staat stellen hun dagelijks werk te kunnen doen zoals de pc's, mobiele devices, printers en de diverse software pakketten. Deze investeringen worden over 5 jaar afgeschreven. In de eerste fase van het MAB zal gewerkt worden aan een nieuw meerjaren investerings- en ontwikkelingsplan van de ICT hard- en software, waarbij de investeringen die voortvloeien uit de inzichten die het MAB biedt worden meegenomen. Dit zou kunnen leiden tot het wijzigen van de hoogte van de jaarlijks benodigde investeringsruimte. De middelen die uw Staten voor het MAB beschikbaar hebben gesteld kunt u terugvinden in de productenraming onder punt 8.5.6 'Informatievoorziening'.
54	2	Landelijk gebied	SGP	Graag een toelichting op het vergroten van de realisatiekracht van de verschillende natuurorganisaties (blz 25). Hoe gaan deze partijen elkaar aanvullen/versterken?	RE	Stuivenberg	De provincie is hierover in gesprek met IVN, Natuur- & Milieufederatie Flevoland, Landschapsbeheer Flevoland en Flevolandschap.
55	2	Landelijk gebied	SGP	Waarom heeft GS besloten dat beheer van natuur en landschap buiten de EHS niet meer wordt gesubsidieerd?	RE	Stuivenberg	Bij de decentralisatie van het Natuurbeleid zijn alleen middelen toegekend voor het Nationaal Natuur Netwerk. Gelet op het Coalitieakkoord, nl. "We investeren geen eigen provinciale middelen voor rijksontwikkelopgaven waarvoor het Rijk geen of onvoldoende middelen ter beschikking stelt", zijn er geen middelen voor het beheer van natuur en landschap buiten de Nationaal Natuur Netwerk (voorheen EHS).

Nr vraag	Progr. nr	Programma	Fractie	Vraag	afdeling	Portefeuillehouder	antwoord
56	7	Gebiedsontwikkeling, pagina 71	SGP	De bedragen voor Floriade werkt! worden geherfaseerd. Ligt deze herfasering van de bedragen aan de challenges of de Nadere regel? Graag ontvangen we een nadere toelichting op de achtergrond van deze herfasering (de toelichting op pagina 71 zijn feitelijke constatering zonder de achtergrondtoelichting).	GE	Appelman	De oorspronkelijke ramingen waren gebaseerd op een snellere realisatie en ingebruikname van de Innovatiewerkplaats. Dat is niet haalbaar gebleken, mede door de afhankelijkheid van de gemeentelijke planning. We koersen nu op openstelling van de werkplaats met ingang van het studiejaar 2017/2018 in september 2017, zodat Aeres Hogeschool Almere als één van de gebruikers dan gebruik kan maken van het pand. De oorspronkelijke ramingen zijn op basis daarvan geactualiseerd. De eerste challenge start volgens planning in het 4e kwartaal van 2016, maar de Nadere Regel is gericht op activiteiten in de Innovatiewerkplaats.
57	7	Fonds Verstedelijking Almere	SGP	Op pagina 5 van het Meerjarenprogramma Fonds Verstedelijking Almere staat een jaarlijkse bijdrage van € 6,2 mln. Op pagina 160 van de Programmabegroting staat de jaarlijkse dotatie aan de reserve 2.0 van € 4,2 mln. Wat verklaart het verschil?	GE	Lodders	Het verschil tussen € 4,2 mln en € 6,2 mln in de jaren 2016-2020 zit in de € 10 mln die al in de IFA2-periode is geormerkt als onze bijdrage aan de Floriade. Dit is gemiddeld € 2,0 mln per jaar. Vanuit het overzicht op pagina 160 is het jaarlijkse bedrag van € 2,0 mln niet zichtbaar omdat dit al in de reserve zit en niet gestort hoeft te worden (geen mutaties).
58	7	Fonds Verstedelijking Almere	SGP	In het jaarprogramma 2017 FVA staan diverse Floriade gerelateerde projecten. In zoverre er een provinciale bijdrage aan deze projecten wordt geleverd, vallen deze projecten allen binnen het door PS gemaximeerde bedrag van € 10 mln voor de Floriade?	GE	Appelman	De € 10 mln die is geormerkt als onze bijdrage aan de Floriade, is bedoeld voor het evenement inclusief de making of periode. Daarvan is inmiddels € 2,0 mln bestemd voor het programma Floriade Werkt! (challenges plus Nadere Regel). Voor de overige € 8,0 mln bereiden Almere en provincie momenteel een voorstel voor, dat in beginsel zal neerslaan in de jaarprogramma's 2018 en verder van het FVA. Ons doel is om de Floriade als hefboom te gebruiken om onze regionale kenniseconomie structureel te versterken. Dat leidt tot investeringen die versneld worden onder impuls van de Floriade, maar die ook aan de orde waren geweest zonder de Floriade. Het Rondje Weerwater en de kwaliteitsimpuls van station Almere Centrum zijn daarvan voorbeelden. De Flevo Campus is een nieuwe kans die een sterke rugwind krijgt vanwege de Floriade. Deze investeringen staan los van de € 10 mln.
59	alg	Oormerk reserves	SGP	Klopt het dat voor Kornwerderzand nog geen oormerk in de reserves (bijv Reserve Strategische Projecten) is opgenomen? (Zie coalitie akkoord pagina 6)	MO	Stuivenberg	Per abuis is het oormerk voor Kornwerderzand niet opgenomen in het overzicht. Het oormerk bedraagt nog € 400.000. Bijgevoegd is een addendum waarin het overzicht van de oormerken van de reserve Strategische Projecten is opgenomen.
60	3	Economie, p. 33	SGP	Begrijp ik de tekst correct dat de verwachting is dat de € 0,6 mln bedrijventerreinen naar verwachting in 2017 wel tot besteding komt?	RE	Appelman	Dit is zeker de verwachting gezien het feit dat we net 2 aanvragen hebben ontvangen voor een bijdrage aan lichte revitalisering. Bovendien weten we uit goed contact met gemeenten dat in ieder geval 2 gemeenten een aanvraag voor een bijdrage aan een zware revitalisering in voorbereiding hebben. De gevraagde bijdragen aan dit soort projecten ligt over het algemeen in de range 100.000-500.000 euro.
61	8	Prijzontwikkelingen	SGP	Is het gebruikelijk dat alle budgetten jaarlijks worden aangepast a.g.v. prijsontwikkelingen? De basis voor de aanpassing (CEP 2016, zoals gemeld in de Perspectiefnota) stelt dat de inflatie naar 2017 met name toeneemt door invoer- en olieprijsen. Klopt dat en zo ja, zijn daarmee de huidige algemene budgetverhogingen a.g.v. prijsontwikkelingen gerechtvaardigd nu het inflatiecijfer (hicp) gedreven wordt door deze 2 specifieke factoren?	MO	Stuivenberg	De provincie hanteert als basis voor de loon- en prijsontwikkelingen de door het CPB in het CEP opgenomen indexen voor de netto materiële overheidsconsumptie (imoc) en de beloning werknemers. Daarbij wordt de zogenoemde t-1 methodiek toegepast (voor 2017 worden de CPB-cijfers over 2016 gehanteerd). Dit is iets anders dan het inflatiecijfer (hicp), dat betrekking heeft op de consumentenprijzen. Overigens zullen de hogere invoer- en olieprijsen ook van invloed zijn op de kosten van bedrijven waarvan de provincie haar goederen en diensten afneemt en uiteindelijk worden doorvertaald in de prijzen die deze bedrijven hanteren.
62	6	Mobiliteit, p. 55	SGP	Wat is de laatste stand van zaken over het instellen van de Vervoerregio? (De vertraging is ons mondeling een aantal maanden terug meegedeeld in de commissie, is er nog een update te geven van de huidige stand van zaken?)	RE	Lodders	Er is aan u door Gedeputeerde Lodders mondeling medegedeeld dat de streefdatum voor de samenwerking met de Vervoerregio op 1 januari 2017 is losgelaten. Er worden voorbereidingen door de partijen getroffen voor verlenging van de huidige samenwerking binnen de Vervoerregio.
63	7	Gebiedsontwikkelingen, p. 71	SGP	Begrijpen we het juist dat tot 2017 het procesgeld voor de Floriade ten laste ging van het exploitatiebudget Almere 2.0 en wat is de reden voor de wijziging dat het nu ten laste komt van de reserve? Is het betreffende exploitatiebudget met eenzelfde bedrag afgenomen per 2017?	GE	Appelman	Het procesgeld voor de Floriade is tot nu toe betaald uit het budget Almere 2.0. De verwachting is dat de proceskosten voor Floriade in 2017 incidenteel hoger zijn vanwege de inrichting en start exploitatie van de Innovatiewerkplaats wat in 2017 plaats zal gaan vinden. Dit willen wij hiermee expliciet zichtbaar maken. Het budget is incidenteel (alleen voor 2017) opgehoogd.

Nr vraag	Progr. nr	Programma	Fractie	Vraag	afdeling	Portefeuillehouder	antwoord
64	7	Nieuwe Natuur	SGP	Risico is dat de inzetbaarheid van gronden niet toereikend is. Toch bereiken ons al berichten dat gronden in het voormalig Oostvaarderswold actief verkocht worden. Kunt u daar een toelichting op geven.	GE	Appelman	<p>Strategisch gelegen gronden, benodigd voor het programma, worden in principe niet verkocht. Wel heeft de provincie heeft in de eerste helft van 2016 enkele gronden waarin het verleden afspraken over waren gemaakt terug geleverd aan voormalige eigenaren. Bij verkoop van grond blijft de opbrengst tot het vermogen van het programma behoren.</p> <p>Het programmavermogen Nieuwe Natuur bestaat naast het totaal aan beschikbare gronden uit voormalige Oostvaarderswold uit het vrij beschikbare programmageld. De vrij beschikbare programmagelden zijn in 2016 toegenomen door onder andere verkoop van niet-strategische gronden en pachtinkomsten. De waarde van de gronden is gestegen als gevolg van hertaxaties. Het programmavermogen is ten opzichte van het toewijzingsbesluit van Provinciale Staten per saldo toegenomen. Het risicomanagement is een nadrukkelijk aandachtspunt bij de uitvoering van het programma. De programmabuffer wordt momenteel als toereikend beschouwd om eventuele risico's op te kunnen vangen.</p>
65	par	Paragraaf Verbonden partijen	SGP	Zou volgens de definitie van BBV art 1.1 sub b, de internationale vereniging Purple ook geen verbonden partij zijn? Deze heeft toch een bestuurlijk (gedeputeerde is member of executive board) en financieel belang (periodieke bijdrage)?	BDO		De Regio Randstad is een van de regio's die lid zijn van Purple. Een van gedeputeerden is namens deze samenwerking lid van het bestuur en niet namens Gedeputeerde Staten van Flevoland. De contributie aan Purple wordt betaald door het Huis der Nederlandse Provinciën vanuit de middelen van de Regio Randstad. In formele zin is daarom geen sprake van een Verbonden Partij. Een eventueel risico ligt daarmee ook bij de het HNP
66	par	Paragraaf Weerstandsvermogen	SGP	De provincie beheert de stortplaatsen Het Friese Pad, Braambergen en Zeeasterweg. In de commissievergadering van 27 november 2013 en als technische vraag bij de Jaarstukken 2014 (vraag 20) hebben we aandacht gevraagd voor de rendementsverwachtingen. Uit het antwoord van 2014 begrepen we dat voor de nog niet afgesloten en overgedragen stortplaatsen het mogelijk is een naheffing op te leggen. Klopt onze veronderstelling dat dit risico dan ook alleen betrekking heeft op Het Friese Pad? (begrijpen we dan de tekst op p. 101 goed?) De tekst "vooralsnog wordt aangenomen dat ..." op p. 101 lijkt wat twijfel in te zitten over de 4,4% (ongewijzigd percentage sinds 2014). Zou het aansluiten bij een uitgangspunt als de DNB Ultimate Forward Rate niet realistischer zijn? Voortgaand op het technische antwoord uit 2014: Is er inmiddels een centrale IPO-lijn? Wat komt er uit de ALM-studie? Wordt voor Braambergen en Zeeasterweg een ander rendement gerekend in de berekening onder de heffingen (om eventuele toekomstige tekorten als bij Het Friese Pad in 2013 - € 1,6 mln - te voorkomen?), of is dat ook nog steeds vaststaand op 4,4%?	MO	Stuivenberg/ Appelman	De genoemde naheffing is de eindafrekening bij sluiting van een stortplaats. Als dan blijkt dat het opgebouwde vermogen niet toereikend is zal er een naheffing aan de exploitant plaatsvinden ter grootte van het verschil met het benodigde vermogen. Het klopt dat het risico voor de provincie nu alleen bij Het Friese Pad ligt, deze is immers al gesloten. Het risico voor de andere stortplaatsen ligt bij de exploitanten. De rendementsverwachting is sterk afhankelijk van de samenstelling van de beleggingsportefeuille, de strategische beleggingsmix en de fasering van de kasstromen. De DNB Ultimate Forward Rate houdt daar onvoldoende rekening mee, waardoor het aansluiten bij die rate niet realistisch is voor het nazorgfonds. Het benoemde rendementsrisico heeft betrekking op de totale portefeuille van het nazorgfonds. Van het totale risico komt alleen het deel dat betrekking heeft op het Friese Pad voor het risico van de provincie Flevoland. Dit risico bedraagt 1,5 mln. Het risico ontstaat doordat er een verschil is tussen het werkelijk ontvangen rendement en het in de voorzieningen gestorte bedrag. De omvang van het risico betreft het mogelijke tekort voor de begrotingsperiode (2017-2020), waarbij we de voor de kwantificering gebruik hebben gemaakt van de gebruikelijke methode zoals ook in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is toegelicht. Er is nog geen landelijke IPO-norm, juist vanwege de diversiteit in de fondsen. Wel loopt er nu een landelijke evaluatie samen met het Rijk en de exploitanten, gericht op de nazorg en specifiek de financiering daarvan. Mogelijk dat daaruit wel landelijke normen voortvloeien. Eerste uitkomsten worden begin 2017 verwacht. Voor alle stortplaatsen wordt dezelfde rekenrente toegepast, omdat het fonds maar 1 beleggingsportefeuille en strategie heeft. Deze zijn niet gesplitst per stortplaats / voorziening. Er is nog geen volledige ALM-studie uitgevoerd. Scenarioanalyses van de vermogensbeheerder (ABN) laten een kleine kans zien dat het doelvermogen gerealiseerd wordt, wat zal leiden tot nader onderzoek naar de optimalisatie van de strategische beleggingsmix binnen de wettelijke kaders. Uitkomsten uit de landelijke evaluatie zullen hierbij worden betrokken.

Nr vraag	Progr. nr	Programma	Fractie	Vraag	afdeling	Portefeuillehouder	antwoord
67	par	Paragraaf Weerstandvermogen	SGP	Onlangs hebben we een brief ontvangen van het NLE waarin een exploitatieverlies voor 2016 is aangekondigd, zoals ook is besproken in PS. Nu staat de GR opgenomen onder risico's in de Programmabegroting 2017 met de toelichting op p. 103. Concluderen we het goed als we stellen dat het risico groot wordt ingeschat dat ook in 2017 NLE exploitatieverliezen heeft? Is dit een risico wat incidenteel zich voordoet in 2017 of nog langer zal doorlopen volgens huidige inzichten naar de oorzaken van het risico (immers hogere lasten a.g.v. onderhoud is mogelijk niet eenmalig in 2017)?	MO	Rijsberman	De kans is inderdaad groot dat we voor het jaar 2017 geconfronteerd worden met het verzoek tot een hogere bijdrage. Een deel van de exploitatieverliezen in 2016 heeft namelijk een structurele karakter. Op basis hiervan verwacht provincie dan ook dat bij het toesturen van de begroting 2017 van NLE een aanvullend verzoek wordt gedaan om een hogere bijdrage toe te kennen op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen, die nog niet is opgenomen in de begroting. Deze aanvullende bijdrage zal deels structureel moeten zijn. Het is niet de verwachting dat nadat de bijdrage voor 2017 is verhoogd dat dit als nog weer zal leiden tot exploitatieverliezen.
68	1	1.0 Inleiding ruimtelijke ontwikkeling en waterbeleid	PvdD	Op blz. 15 bovenaan staat dat we water en bodem veel meer als één systeem gaan benaderen. Wat wordt daarmee bedoeld? Wat is het voordeel daarvan? Waarom hoort dat niet bij de wettelijke taken? Wat is het verband met de gebiedsprocessen in de betreffende gebieden waarvoor het waterschap de trekker zou moeten zijn? Geldt die afspraak trouwens nog?	RE	Lodders	De bodemgesteldheid is van grote invloed op de waterberging en daarmee ook op het regionaal watersysteem. Door het als een integraal systeem te benaderen komen er duurzame oplossingen in beeld die bijdragen aan meerdere doelen (water, bodem, bedrijfsvoering). De wettelijke taken gaan voornamelijk over kaderstelling en normering. Het gebiedsproces voor bodemdaling wordt door het waterschap getrokken.
69	1	1.1 Ruimtelijke ontwikkelingen	PvdD	Op blz. 17 staat dat in een onderhandelingsakkoord afspraken zijn gemaakt over de verdeling van de kosten voor het nader ontwikkelen van het benodigde digitale stelsel voor de implementatie van de omgevingswet, waarbij een maximum gesteld is aan de kosten die voor rekening van de provincies komen. Bij de behandeling van de Meerjaren Aanpak Bedrijfsvoering begin dit jaar was een van de problemen dat er nog geen afspraken met het Rijk waren gemaakt over de kosten. Wat zal het maximale aandeel in de kosten door Flevoland zijn? Waar staat dat in de Productenraming?	RE	Lodders	Het maximale aandeel in de kosten voor Flevoland staat niet in de productenraming. In het onderhandelingsakkoord wordt onderscheid gemaakt in investeringskosten, transitiekosten en exploitatiekosten. Het Rijk neemt de investeringskosten voor haar rekening. De andere kosten zijn verdeeld. Op basis daarvan staan de provincies aan de lat voor de transitiekosten en exploitatiekosten. Transitiekosten: Iedere organisatie moet de eigen transitiekosten betalen Exploitatiekosten: Voor de provincies gezamenlijk zijn de exploitatiekosten gemaximaliseerd op 1,6 miljoen in geval van scenario 2 digitalisering en 3,3 miljoen euro in geval van volledige voltooiing scenario 3 digitalisering. De gezamenlijke ambitie is om het digitaal stelsel te ontwikkelen conform scenario 3, met als voorbehoud dat tijdens de implementatie kan blijken dat een lager ambitieniveau nodig is. Voor de verdeling over de provincies kunnen verschillende verdeelsleutels worden gehanteerd. Als wordt uitgegaan van de verdeelsleutel 6% voor provincies, 1/12 daarvan of 7% voor Flevoland). De Omgevingswet komt op twee plekken terug in de begroting: bij het MAB en bij de post Omgevingswet. In het kader van het MAB is een raming voor een aantal jaren gemaakt, waarin onder meer de kosten voor het digitaal stelsel van de Omgevingswet zijn meegenomen. Bij de behandeling van het MAB hebben uw staten besloten om alleen geld beschikbaar te stellen voor de eenmalige kosten en niet voor de structurele exploitatielasten. Dit houdt in dat er op dit moment geen gelden voor exploitatiekosten van de Omgevingswet in de begroting zijn gereserveerd. De exploitatiekosten zullen te zijner tijd opgevoerd moeten worden. Op dit ogenblik is het niet mogelijk om een bijgestelde schatting van de exploitatiekosten over de jaren te maken, omdat bijvoorbeeld de informatiehuizen (natuur, externe veiligheid) vertraging oplopen. Interprovinciaal wordt eerst een analyse gedaan, op basis waarvan voor de provincie Flevoland een inschatting kan worden gemaakt wat dit voor onze provincie betekent.

Nr vraag	Progr. nr	Programma	Fractie	Vraag	afdeling	Portefeuillehouder	antwoord
70	1	1.1 Ruimtelijke ontwikkelingen	PvdD	Op blz. 17 staat als doel dat we een overheid willen zijn die zich openstelt naar de samenleving (...), die ontvankelijk is voor nieuwe ideeën en die uitnodigt en meedenkt. Dat lijkt aan te sluiten bij het IPO meerjarenagenda over op het openbaar bestuur over het toevoegen van publieke waarde. Het gaat volgens die IPO visie om de maatschappelijke taak waar behoefte aan is. Er staat in de IPO visie dat inmiddels alom bij de provincies het idee leeft dat het niet gaat om kerntaken maar om opgaven. Mogen we dit doel in de programmabegroting in die zin interpreteren of gaat het alleen over goede ideeën op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling? Wat gaat GS doen met andere goede ideeën die uit de samenleving komen en aansluiten op een maatschappelijke behoefte?	RE	Rijsberman	Het programma Participerende provincie gaat over het brede werkveld van de provincie en beperkt zich niet tot ruimtelijke ontwikkeling
71	1	1.2 Water	PvdD	Op blz. 19 wordt gesproken over het op gang brengen van een beweging om innovatie in de waterketen te bevorderen. Graag meer uitleg. Wat is de rol van Vitens hierin? Gaat deze beweging dan ook over drinkwaterlagen? Wat is de rol van OMALA bij deze beweging?	RE	Lodders	De verwachtingen zijn dat de waterketen in de toekomst te maken krijgt met extra opgaven door klimaatverandering, noodzakelijke vervanging van infrastructuur en hogere waterkwaliteitseisen. Grondstofschaarste en het energievraagstuk maken dat in de waterketen in toenemende mate aandacht nodig is voor het terugwinnen van energie en grondstoffen zodat deze een bijdrage levert aan een circulaire economie. Daarom is het belangrijk dat de waterketen in de toekomst verder gaat verduurzamen en betaalbaar blijft. Innovatie in de waterketen vergroten is een collectieve opgave voor verschillende partijen. De provincie heeft geen formele rol in de waterketen maar wel een meerwaarde door procesbegeleiding en onderzoek. De provincie wil met partijen zoals Vitens, Waterschap Zuiderzeeland, en allerlei andere initiatiefnemers een beweging op gang brengen die de innovatie bevordert. Het is daarbij de uitdaging om boven de schotten van de waterketen uit te stijgen en partijen met elkaar in verbinding te brengen. Te meer omdat er initiatiefnemers (bijvoorbeeld Oosterwold of Omala) zijn die naar een meer decentrale, circulaire of zelfs off-grid toepassing willen. Dat kan tegenstrijdigheid van belangen met zich meebrengen: welk bedrijfsmatig belang heeft Vitens bijvoorbeeld bij een zelfvoorzienende wijk, waar ze straks geen water levert? Het gaat dus met name om projecten van derden die iets willen wat niet standaard is, zoals geen drinkwateraansluiting of geen riolering. Hier spelen technische en juridische vragen, maar ook vragen over de verantwoordelijkheidsverdeling van verschillende (overheids)partijen. De provincie wil hiermee het proces van verduurzaming en innovatie in de waterketen versnellen. Initiatiefnemers die iets anders willen dan de standaardoplossingen weten daardoor eerder en beter waar ze aan toe zijn. Hierdoor kunnen innovatieve ideeën eerder tot uitvoering komen. Met deze "pilots" kunnen de technieken breder gebruikt worden in en buiten Flevoland.
72	2	2.0 Inleiding Landelijk gebied en natuur	PvdD	Op blz. 22 boven de tabel staat als effect dat de natuurwaarden voldoende zijn beschermd. Wat wordt bedoeld met "voldoende"? Is het niet de bedoeling en zelfs de opdracht dat we de natuurwaarden verbeteren en achterstanden in biodiversiteit inlopen?	RE	Stuivenberg	Met voldoende wordt bedoeld dat we in ieder geval voldoen aan de wettelijke verplichtingen. Daarnaast is er een landelijke opgave om de biodiversiteit te verbeteren. Flevoland heeft daarin een relatief kleine opgave die wordt ingevuld met de uitvoering van de N2000-beheerplannen en het programma Nieuwe Natuur.
73	2	2.0 Inleiding Landelijk gebied en natuur	PvdD	Op blz. 22 in de tabel staat dat in 2013 39,8% van de agrarische bedrijven niet agrarische nevenactiviteiten hadden. Het doel voor 2017 en later is >39,8%. Dat wordt vanzelf bereikt door de afname van het aantal agrarische bedrijven. Waarom kan daar geen hoger percentage staan?	RE	Stuivenberg	Bij een afname van het aantal agrarische bedrijven zal de doelstelling dat meer dan 39,8% van de bedrijven niet agrarische nevenactiviteiten op het bedrijf hebben inderdaad sneller bereikbaar kunnen zijn. Volgens de CBS landbouwtelling is het aantal primaire agrarische bedrijven in Flevoland echter gestegen van 1.840 in 2013 naar 1.875 in 2016.

Nr vraag	Progr. nr	Programma	Fractie	Vraag	afdeling	Portefeuillehouder	antwoord
74	2	2.0 Inleiding Landelijk gebied en natuur	PvdD	Op blz. 23 bovenaan staat dat het aantal ha NNN ongeveer 26.000 is, maar waarvan maar 23.000 ha gesubsidieerd wordt. Welk deel van het NNN wordt niet gesubsidieerd en waarom niet?	RE	Stuivenberg	Subsidie wordt niet verstrekt aan (mede-)overheden. Dus gebieden in eigendom bij gemeenten, bij het waterschap, bij het rijk en bij de provincie zelf worden niet gesubsidieerd. Daarnaast kiezen ook particulieren en particulieren organisaties er soms voor geen subsidie aan te vragen.
75	2	2.2 Natuur en landschap	PvdD	Blz. 25 staat als doel dat de natuurwaarden zijn behouden. Is het niet de bedoeling en zelfs de opdracht dat we de natuurwaarden verbeteren en achterstanden in biodiversiteit inlopen?. Heeft u echte cijfers die aantonen dat economische activiteiten in natuurgebieden het beheer kunnen ondersteunen? Hoe verhoudt zich dit tot de extra kosten, b.v. personeelskosten, bij meer beleefbaar maken? Zijn er bij dit doel geen risico's?	RE	Stuivenberg	Zie vraag 72 over de doelstelling. Voor wat betreft de economische activiteiten hanteert de provincie flevoland als sinds 2006 het uitgangspunt dat maatschappelijke en ecologische ontwikkelingen zodanig vorm moeten worden gegeven dat ze elkaar niet belemmeren maar versterken. Mooie voorbeelden zijn het landgoed Roggebotstaete, maar ook het programma Nieuwe Natuur en de huidige ontwikkelingen van het Oosterwold bij Almere. De natuurbeheerders worden altijd betrokken bij dit soort ontwikkelingen waardoor in een vroeg stadium aandacht is voor eventuele risico's.
76	2	2.2 Natuur en landschap	PvdD	Op blz. 25 staat bij de activiteiten bij het eerste doel dat we met gebiedspartners voor uitwerking en uitvoering van de maatregelen uit de Natura2000 beheerplannen zullen zorgen. Wat wordt bij dat punt bedoeld met "natuurorganisaties"?	RE	Stuivenberg	Bij de uitwerking van de maatregelen uit de Natura 2000-gebieden wordt mede gebruik gemaakt van expertise van een brede groep van deskundigen. Gedacht kan worden aan gegevensverzamelende organisaties (Sovon, Ravon, Vlinderstichting), maar ook aan beschermingsorganisaties zoals de Vogelbescherming, werkgroep grauwe kiekendief, Vogel- en natuurwacht) en aan universiteiten en hogescholen.
77	2	2.2 Natuur en landschap	PvdD	We lezen niets over weidevogels. Waar staan de extra bijdragen daarvoor in de Productenraming?	RE	Stuivenberg	De extra bijdrage voor weidevogelbescherming is opgenomen in de bijdrage voor Landschapsbeheer Flevoland.
78	2	2.2 Natuur en landschap	PvdD	Waarom worden al de kosten voor Nationaal park Oostvaardersplassen op blz. 12 in de productenraming ten koste van het product natuurbeheer gebracht. Het gaat toch voornamelijk om recreatie en economie?	RE	Rijsberman	Bij de vaststelling van de bestuursopdracht is bepaald dat de middelen voor het Nationaal Park Oostvaardersplassen worden ondergebracht bij Natuur vanwege de koppeling met de Natura 2000 middelen.
79	2	2.2 Natuur en landschap	PvdD	Blz. 26 staat als risico dat de kwaliteit van beheer achteruitgaat of dat er een lobby komt voor extra middelen vanuit eigenaren en beheerders van natuur en landschapselementen buiten het natuurnetwerk. Kunt u een overzicht geven van het probleem per eigenaar met hectares en gemiste inkomsten? Kunt u dit splitsen in natuur en landschap?	RE	Stuivenberg	De oppervlakte groengebieden buiten het natuurnetwerk die nu buiten de subsidie vallen is ca 4500 ha. Dit betreft zowel groengebieden van particuliere eigenaren en terreinbeheerders als gebieden van gemeenten of het waterschap. Een grove inschatting is dat 40-60% van die groengebieden in particulier eigendom zijn. De geschatte beheerkosten hiervoor zijn ca. 400.000,-/jaar. Een uitsplitsing naar natuur of landschap en een uitsplitsing naar eigenaar is op dit moment niet te maken
80	2	2.2 Natuur en landschap	PvdD	Op blz. 26 staat als beheersmaatregel dat eigenaren/beheerders vroegtijdig zijn geïnformeerd opdat ze nieuwe financieringsconstructies kunnen uitwerken. Weet u of dat inderdaad gelukt is en er geen problemen kunnen ontstaan?	RE	Stuivenberg	Dat is nu nog niet duidelijk. In de periode 2015-2017 wordt door Landschapsbeheer Flevoland onderzoek gedaan naar de veranderingen in het landschap, door monitoring van landschapselementen gedurende een periode van drie jaar. De uitkomsten van dit onderzoek gaan hier mogelijk meer duidelijk in geven.
81	2	2.2 Natuur en landschap	PvdD	Wat kunnen de problemen worden als het risico dat het beheer van niet-NNN natuur en landschapselementen achteruitgaat inderdaad werkelijkheid wordt? Kunnen daarbij risico's ontstaan voor de omgeving? Kunnen er risico's ontstaan voor waterveiligheid? Heeft u alternatieven?	RE	Stuivenberg	Reeds nu is er een groot verschil in natuurwaarden en biodiversiteit tussen natuurgebieden en het agrarisch gebied. Dit leidt vooral tot een verschil in belevingswaarde. Er is geen sprake van veiligheidsrisico's voor de mens.
82	4	4.0 Inleiding Cultuur, samenleving en sport	PvdD	Blz. 38. Wat wordt bedoeld met de indicator >3 voor realisatie regionale trainingscentra. Bedoelt u >3 per jaar?	RE	Lodders	Bedoeld wordt tenminste 3 in 2017

Nr vraag	Progr. nr	Programma	Fractie	Vraag	afdeling	Portefeuillehouder	antwoord
83	4	4.0 Inleiding Cultuur, samenleving en sport	PvdD	Blz. 38. Wat wordt bedoeld met de indicator toename met 5% voor percentage toename mensen met beperking dat aan sport doet? Bedoelt u inderdaad 5% toename per jaar?	RE	Lodders	Het gaat om groei van sportdeelname onder aangepast sporters in Flevoland van 5% in 2018 wanneer de vervolgmeting plaatsvindt.
84	5	5.1 Milieu inclusief omgevingsdiensten	PvdD	Op blz. 46 staat dat er in 2017 naar verwachting twee nieuwe BRZO bedrijven bijkomen. Wat zijn dat voor bedrijven? Welke milieucategorie?	RE	Stuivenberg	Het gaat om uitbreiding van 2 bestaande bedrijven waardoor het bevoegd gezag verschuift van de gemeente Lelystad naar de provincie. Het betreft naar verwachting 1 bedrijf dat na uitbreiding valt onder de categorie RIE-4 en 1 bedrijf dat komt te vallen onder het BRZO (RIE-4 en Brzo wordt allebei door Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied uitgevoerd).
85	5	5.2 Energie en klimaat	PvdD	We lezen alleen over energiebeleid, maar niets over beleid om uitstoot werkelijk te beperken. Moet niet worden voorbereid op landelijke beleidsontwikkelingen op klimaatbeleid om naast het komen tot energieneutraliteit ook uitstoot te beperken?	RE	Stuivenberg	Het Flevolands energiebeleid leidt tot vermindering van de CO2-emissies. De ambitie, geformuleerd als energieneutraliteit, is de bijdrage die de provincie levert aan het oplossen van het klimaatprobleem.
86	6	6.0 Inleiding Mobiliteit	PvdD	Op blz. 52 bovenaan wordt een relatie aangegeven met programmaonderdeel 3.1 Innovatieve en circulaire economie. Dat programmaonderdeel kunnen we niet terugvinden in deze programmabegroting. Zijn er voor 2017-2010 nog geen doelen en indicatoren voor circulaire economie?	RE	Appelman/Stuivenberg	Dit is een omissie. De titel van onderdeel 3.1 is aangepast, maar is niet gewijzigd in deze tabel. Hier had 'Ondernemerschap en groei' moeten staan. Zie verder vraag 44.
87	6	6.3 Nieuwe infrastructuur	PvdD	Blz. 57. Geen vraag, maar we vinden de naam Fietsroute Grote Trapper goed bedacht. Moet daarbij ook natuur gecompenseerd worden?	RE	Lodders	Of er natuur moet worden gecompenseerd is pas te bepalen als het ontwerp verder is uitgewerkt. Er gaat oppervlakte van de EHS verloren als gevolg van de aanleg van het fietspad maar (fiets)paden zijn niet onverenigbaar met de EHS doelstellingen. Het project de Grote Trap richt zich op het versterken van de natuurwaarden van de natuurstrook door de aanleg van natuurvriendelijke oevers, slikken, nevengeulen, paaikommen, etc. Als het ontwerp verder is uitgewerkt zal beoordeeld worden of de EHS t.a.v. de specifieke actuele en potentiële kenmerken en waarden beter of slechter functioneert als gevolg van de ingreep. Als er sprake is van achteruitgang zal er gecompenseerd worden.
88	6	6.3 Nieuwe infrastructuur	PvdD	Werkzaamheden worden voorbereid om in de jaarschijven 2018 t/m 2021 een sluitend fietspadennet te realiseren. Wat betekent dat concreet?	RE	Lodders	Dit betekent dat het de bedoeling is dat de uitvoering van de ontbrekende en zwakke schakels in de jaren 2018 tot en met 2021 plaatsvindt en dat de planvorming hierover op dit moment plaats vindt en onderdeel wordt van het programma Mobiliteit en Ruimte dat in 2017 aan u wordt voorgelegd.
89	7	7.3 Zuidelijk Flevoland	PvdD	We zijn heel benieuwd naar de resultaten van de eerste challenge over voeding en gezondheid. Wat is de status? We hebben er nog niets over gepubliceerd gezien. Wanneer komt daar verder informatie over beschikbaar?	GE	Appelman	Antwoord: Er is de afgelopen maanden hard gewerkt om de eerste challenge en het thema daarvan voor te bereiden. We proberen tot een uitvraag te komen die aansprekend is en bijdraagt aan de doelstellingen van zowel de Floriade als de Flevo Campus. Daarom is uitvoerig met alle partners over de thematiek gesproken. Op 10 november 2016 zal de eerste challenge starten en dan start ook de campagne over die challenge, onder meer via de website www.floriadewerkt.nl die dan in de lucht zal gaan.
90	1	1 Ruimtelijke ontwikkeling en waterbeleid	50PLUS	Op pagina 15 wordt een schema gegeven met indicatoren. In het schema wordt aangegeven, dat er volgend jaar een leegstand van kantoren is te verwachten van 31,3%. Voor 2017 geeft u aan, dat dit indicatief 23% zal zijn. Dat is nogal een positieve gedachtegang. Kunt u uitleggen, hoe u denkt die 23% voor 2017 en 20% na 2020 te verwezenlijken?	RE	Lodders	zie antwoord op vraag 6

Nr vraag	Progr. nr	Programma	Fractie	Vraag	afdeling	Portefeuillehouder	antwoord
91	3	3 Economie	50PLUS	<p>Als wij paragraaf 3.1 bestuderen, dan valt al snel op, dat de risico's en beheersmaatregelen van de doelstellingen, nogal vaag staan beschreven. Is het niet zo, dat men een tussentijdse evaluatie van de investeringen c.q. lasten kan geven, zodat de kosten over het betreffende jaar in de hand gehouden kan worden? Nu is het voor de kleine bedrijven tot 10 personen zo, dat zij door de bomen het bos niet meer kunnen zien door de hoge voorwaarden c.q. regels, die voor een investering wordt geëist. (denk o.a. aan Crowdfunding, etc.) Wij zien helaas in programma 3 niet terug, hoe het voor het MKB beter wordt geregeld, zodat zij ook in aanmerking kunnen komen voor een investeringsregeling. Wat denkt GS daaraan te doen en welke maatregelen gaat GS nemen om de ZZP-markt te stimuleren ? Vaak ziet men, dat de productieomgevingen zich verplaatsen naar een land waar de productie- en loonkosten een stuk lager liggen. Hoe denkt GS om de buitenlandse bedrijven binnen de provincie te houden, als de productiekosten en/of loonkosten meer dan 20% lager liggen in het buitenland ? Men zal vanuit de structurele weerstandscapaciteit, eventueel het verschil kunnen dekken, die bestaan uit de onbenutte belastingcapaciteit. Graag toelichting over hoe GS dit wil aanpakken t.b.v. het bedrijfsklimaat en in hoeverre zijn deze investeringen afgedekt? In 2017 zijn er minder Europese middelen qua investeringen beschikbaar voor voorzieningen en recreatieve infrastructuur voor Flevoland. Indien men juist ook (inter)nationale bedrijven wil binnen halen in Flevoland, dan zal men het toch ook op dit gebied, faciliteiten moeten verwezenlijken om de komst van die bedrijven aantrekkelijk te maken, ondanks de compensatie prijsontwikkelingen, die zijn vermeld in de Perspectiefnota. Wat is de visie hieromtrent?</p>	RE	Appelman	<p>Het jaar 2017 is het eerste jaar van het Economisch Programma Flevoland: Ecosysteem voor Ondernemerschap. Aan de uitvoering zijn risico's verbonden zoals verwoord in de Programmabegroting. De effecten van dit programma gaan we jaarlijks evalueren. We sturen bij waar nodig. Nu het programma in september 2016 is vastgesteld zijn we hard aan de slag met de uitwerking van de vier programmalijnen: Financiering en Support, Human Capital Agenda, Markt en Cultuur, Groeiversneller en instrumentarium voor monitoring en evaluatie. De insteek is instrumentarium te ontwikkelen gebaseerd op de wensen en behoeften van de ondernemer. Vanuit de kracht van de ondernemers én van Flevoland als regio vestigen zich bedrijven. De provincie wil bijdragen aan ondernemers die groei realiseren. We zijn in gesprek met partners om samen de schouders eronder te zetten. De provincie draagt niet alleen vanuit het economisch programma maar vanuit vele programma's waaronder bereikbaarheid en de gebiedsprogramma's bij aan de verdere ontwikkeling van een goed vestigingsklimaat.</p>
92	par	Paragrafen hfd 4 Financiering	50PLUS	<p>4.2 Treasurybeleid: In dit onderdeel wordt beschreven, dat als gevolg van de investeringen en bijdragen in grote projecten..daalt de beschikbare hoeveelheid middelen in de komende jaren. Ja, dat kunnen wij ons indenken, maar als wij de prognose in de tabel zien, dan is die daling vrij minimaal ingeschat. Wel is het zo, dat het rendement ofwel ROI in die prognose over 2016-2017, verre van wenselijk is te noemen in onze belevingswereld. Er is uitleg hierover gegeven in de begroting, maar als ook nog eens de renteopbrengst op EUR 175.000,- wordt beraamd over de uitstaande middelen, dan is dit wel laag. Kunt u het bovenstaande misschien verder toelichten, waarom het niet beter is om de balans hierin te verhogen, zodat er toch mee rendement komen?</p>	SenM	Stuivenberg	<p>De provincie heeft zich te houden aan de voor haar geldende wet- en regelgeving en gaat prudent om met de financiële middelen. Binnen deze wet- en regelgeving zijn de mogelijkheden om een hoger rendement te realiseren zeer beperkt. Het grootste deel van onze middelen hebben we uitgezet in de schatkist. Het rendement daarop is nihil. Een relatief klein deel van onze middelen hebben uitgeleend. Op basis van de bestaande lopende afspraken hebben we de rente-inkomsten geraamd.</p>

Nr vraag	Progr. nr	Programma	Fractie	Vraag	afdeling	Portefeuillehouder	antwoord
93	alg	IV Financiële begroting	50PLUS	1.1.2. Detaillering baten en lasten in meerjarenperspectief: Gezien de lasten per programma valt ons op, dat sommige programma's op een voorzichtige wijze worden begroot, rekening houdende met de reservemutaties. Is het niet zo, dat PS naast Landelijk gebied en natuur, ook duidelijk heeft ingestemd om meer te investeren in o.a. economische groei, cultuur samenleving en sport, etc.? Zo niet, en onze ouderen dan die niet alleen afhankelijk zijn van hun besteedbaar inkomen, maar ook in goede voorzieningen binnen cultuur en samenleving?	RE	allen	<p>In het meerjarenperspectief zijn er op diverse programma's incidentele aanvullende uitgaven geraamd. Binnen hoofdstuk 2 Landelijk gebied en natuur is in 2017 een eenmalige extra last voorzien van € 1,7 mln. Deze komt voort uit een wijziging hoe nieuwe beheercontracten verantwoord moeten worden. De oude contracten werden verantwoord op basis van kasstelsel en de nieuwe contracten op basis van baten- en lastenstelsel. Daarnaast is er voor 2016 eenmalig een aanvullend bedrag opgenomen van € 480.000 voor het Nationaal Park Oostvaardersplassen. In het kader van het Economie is het financiële kader van het nieuwe Economisch Programma nog niet verwerkt in de primitieve begroting. Na vaststelling van de Programmabegroting worden de meerjarige begrotingswijzigingen welke na de peildatum zijn besloten, doorgevoerd in de begroting na wijziging.</p> <p>De dalende trend die het meerjarenperspectief schetst komt voort uit eerdere besluitvorming van Provinciale Staten. In 2017 wordt voorzien dat de laatste gereserveerde middelen in het kader van het herstructureren van bedrijventerreinen volledig worden ingezet. Hierdoor zijn er geen financiële middelen meer beschikbaar voor de jaren daarna. Daarnaast hebben uw Staten eerder besloten om een aantal meerjarige subsidies te geven aan Stichting Campus Amsterdam Lelystad Airport (SCALA) en de Regieraad techniek. In 2017 en 2019 worden hier de laatste tranches van uitbetaald. Het meerjarenperspectief binnen Cultuur wordt eveneens beïnvloed door een aantal eenmalige subsidies en projecten. Het gaat hierbij om subsidies in 2016 voor de renovatie van het palenscherm op Urk en Batavialand. Maar ook de uitgaven voor het 7e landschapskunstwerk. Deze uitgaven komen voort uit eerdere besluitvorming door Provinciale Staten.</p>
94	1	Ruimtelijke ontwikkeling	CDA	Pag. 18: Indexering, met welk % rekenen we?	MO	Stuivenberg	Voor de indexering van Goederen en diensten is een indexering van 0,7% gerekend, voor subsidies een indexering van 1,5%. De salarissen hebben een indexering van 1,9%. Met het vaststellen van de Perspectiefnota heeft u ingestemd met deze indexering.
95	1	Ruimtelijke ontwikkeling	CDA	Pag.19: Omgevingsvisie, zijn daar nog baten gegenereerd?	RE	Lodders	Nee.
96	1	Ruimtelijke ontwikkeling	CDA	Pag.20: tal van beleidsvoornemens samen met Waterschap en Vitens: verdeling?	RE	Lodders	Zie antwoord op vraag 71.
97	3	Economie	CDA	Pag.29: Bruto Regionaal Product en Innovatiekracht : bronvermelding?	RE	Appelman	Bron Bruto Regionaal Product: CBS Bron Innovatiekracht: ING Economisch Bureau
98	4	Cultuur	CDA	Pag.38: De promotie heeft geleid tot grotere.....: feiten bekend en te publiceren?	RE	Rijsberman	Nu nog wordt gewerkt met de cijfers die beschikbaar komen bij de definitieve vaststelling van subsidies. In het ontwerpnota cultuurbeleid 2017-2020 is opgenomen dat er een nieuw meetinstrument wordt ontwikkeld.
99	4	Cultuur	CDA	Pag.40: We dragen bij tot ...betekenisvolle verbinding: Nationaal Park bedoeld?	RE	Rijsberman	Met een betekenisvolle verbinding wordt niet het Nationaal Park bedoeld, maar een verbinding tussen het Wereld Erfgoed Schokland en het nieuwe natuurgebied aan de zuidkant van Schokland.
100	4	Cultuur, etc.	CDA	Pag.41: CMO opereert autonoom, maar in opdracht: hoe kan het dan risico zijn?	RE	Stuivenberg	CMO opereert autonoom in (deel)opdracht van de provincie. Het risico is dat CMO los van het sociaal beleid van gemeenten maatschappelijke initiatieven neemt zonder goede samenwerking met gemeenten. Er is bestuurlijke- en werkinhoudelijk afstemming nodig met gemeenten, dan kunnen CMO en gemeenten complementair werken. In bestuurlijk overleg met CMO stuurt de provincie op deze afstemming die nu op gang komt.

Nr vraag	Progr. nr	Programma	Fractie	Vraag	afdeling	Portefeuillehouder	antwoord
101	2	Leefbaarheid landelijk gebied	CDA	Pag.25: Snel internet in buitengebied afhankelijk van andere partijen: welke?	RE	Rijsberman	De realisatie van snel internet in landelijk gebied is afhankelijk van meerdere partijen: - de gebruikers van het gebied: in hoeverre ervaren zij de huidige voorziening als onvoldoende en wat zijn zij bereid hier zelf aan te doen (bijvoorbeeld in de organisatie maar ook financieel). - de aanbieders van snel internet: met welke propositie komen zij voor het landelijk gebied? - overige partijen: bijvoorbeeld investeerders, belangenorganisaties kunnen een rol hebben in het organiseren en financieren van snel internet - de overheid (gemeente en provincie): welke rol nemen zij op zich om de digitale kloof tussen stedelijk en landelijk gebied te verkleinen/ op te heffen?
102	2	Leefbaarheid landelijk gebied	CDA	Pag.26: Lasten Natuur en Landschap stijgen in 2016 en 2017, daarna daling?	RE	Stuivenberg	In 2016 wordt de stijging ten opzichte van 2015 veroorzaakt door de proceskosten voor het Nationaal Park Oostvaardersplassen en het opstellen van het bidbook voor de status Nationaal Park van Wereldklasse. Het gaat daarbij om een eenmalige verhoging van € 500.000. Daarnaast is in de begroting 2016 voor de ontwikkeling van de Natura 2000 gebieden een bedrag van € 700.000 opgenomen. Deze zal overigens voornamelijk weer worden afgeraamd bij de Zomernota 2016 omdat we moeten sparen voor toekomstige maatregelen in N2000gebieden. De hogere lasten in 2017 worden veroorzaakt door een andere manier van administreren (van kassstelsel naar baten en lastenstelsel) voor natuurbeheercontracten, waardoor er eenmalig een dubbele last ontstaat van € 1,7 miljoen. Dit was bekend en hiervoor is bij de jaarrekening in 2014 een extra storting in de reserve opgenomen, die nu in 2017 wordt onttrokken om deze dubbele last op te heffen.
103	6	Mobiliteit	CDA	Pag. 50/51: Stiptheids % en Klanttevredenheids %/indicatoren: Bron cq. hoe gemeten?	RE	Stuivenberg	Ieder kwartaal worden in opdracht van cluster OV-Oost door onderzoeksbureau MOVE de kritische prestatie indicatoren (KPI's) gemonitord die zijn opgenomen in de concessie-overeenkomsten met vervoerders. De resultaten van het monitoringonderzoek worden periodiek gerapporteerd aan het cluster OV-Oost. Voor iedere concessie wordt aangegeven hoe er in het afgelopen kwartaal per KPI is gepresteerd ten opzichte van de norm of richtlijn (streefwaarde). Streven is om ieder kwartaal per concessie (minimaal) 69 bruikbare metingen te verrichten. Jaarlijks worden er per concessie (minimaal) 276 metingen verricht. De metingen worden door een vast team van "mystery guests" (MG's) uitgevoerd. Een gespecialiseerd compact team van MG's (met verschillende leeftijden, geslacht e.d.) draagt eraan bij dat de metingen op uniforme en valide wijze worden gedaan. De vaste groep MG's is vertrouwd met de precieze uitvoer van de werkzaamheden, de meetaspecten, het normenboek en het onderzoeksgebied. Alle MG's hebben aantoonbare ervaring met MG-onderzoek in het OV en beschikken over een (waarnemers) certificaat, in lijn met de ISO 20252 norm voor markt-, opinie-, en sociaalwetenschappelijk onderzoek.

Nr vraag	Progr. nr	Programma	Fractie	Vraag	afdeling	Portefeuillehouder	antwoord
104	6	Mobiliteit	CDA	Pag. 60/105: Hoge Ring: Financiering en Risico: mag dat explicieter?	INFRA	Lodders	<p>Het project Hogering op pagina 60 refereert naar het onderhoudsproject Hogering wat in 2017 wordt uitgevoerd. Dit betreft een ander traject dan het investeringsproject met extra rijstroken. De financiering is opgenomen in de beschikbaar te stellen raamkredieten voor niet jaarlijks onderhoud. Voor wat betreft risico's zijn de reguliere projectrisico's van toepassing die niet expliciet in de begroting zijn opgenomen. Op verzoek wordt voor een deel ZOAB aangebracht. Naast de financiering van het ZOAB ontvangen we een afkoopsom voor het eeuwigdurende onderhoud. Dit bedrag gebruiken we voor het toekomstig groot onderhoud aan dit ZOAB.</p> <p>Het project Hogering op pagina 102 betreft het grote investeringsproject met de extra rijstroken. In projectspecifieke voortgangsrapportages worden de Staten op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. Hierin is opgenomen dat de Financiering € 53,5 miljoen (exclusief BTW) bedraagt en zijn de 4 top risico's met beheersmaatregelen weergegeven. Daarnaast is een infrastructuurproject van deze grootte uniek voor de provincie Flevoland. Een procentueel kleine overschrijding kan zorgen voor een absoluut groot tekort. Een dergelijk tekort kan niet zonder nadere prioritering binnen de bestaande middelen voor infrastructuur worden opgevangen.</p>
105	alg	Financien	CDA	Pag. 112/114 Aanvulling effect investeringsagenda: waarop gebaseerd?	MO	Stuivenberg	In de Investeringsagenda 2016-2025, die als bijlage bij de Programmabegroting 2017 is aangeboden, is inzicht gegeven in de verwachte investeringsuitgaven in de komende jaren. Voor een deel zijn deze investeringen nog niet in de Programmabegroting verwerkt, bijvoorbeeld omdat ze nog onvoldoende zeker zijn. In het treasurybeleid wordt echter wel reeds op deze uitgaven geanticipeerd, zodat er voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn wanneer deze uitgaven zich daadwerkelijk voordoen.
106	alg	Financien	CDA	Pag. 113: Planningsoptimisme op basis van historie (ervaringscijfers)?	MO	Stuivenberg	In de praktijk blijkt er altijd sprake te zijn van achterblijvende uitgaven, omdat (zowel door interne als externe oorzaken) werkzaamheden en de daarmee samenhangende uitgaven later plaatsvinden dan aanvankelijk gedacht. Dit wordt wel aangeduid als planningsoptimisme. De afgelopen jaren is er een versterkte aandacht voor het zogenoemd voorspellend vermogen van de begrotingsramingen, waarmee beoogd wordt de kwaliteit van de begrotingsramingen te verbeteren. Toch is enige onderuitputting niet te voorkomen. De opgenomen inschatting is gebaseerd op de ervaringen uit het verleden enerzijds en de toegenomen aandacht voor de kwaliteit van de ramingen anderzijds.
107	alg	Financien	CDA	Pag. 140: Voorgenomen daling van de referentiewaarde naar 0,3% al meegenomen?	MO	Stuivenberg	De hoogte van de bijdrage aan het EMU-saldo is een resultante van de begroting en kan worden gezien als een soort kasstroom-resultante. De norm van de referentiewaarde van 0,3% is een norm die opgelegd is aan alle provincies samen. Er is dus geen specifiek bedrag voor onze provincie vastgesteld waarop we moeten sturen (dit is in het verleden overigens wel het geval geweest). Overigens is de relatieve hoogte van de begroting van de provincie Flevoland dusdanig laag in verhouding tot de overige provincies, dat onze bijdrage aan het EMU-saldo bij anderen vergeleken in het niet valt.
108	par	Lokale heffingen	CDA	Pag.93: Schuilt er een risico in de exploitatie vuilstortplaatsen?	MO	Stuivenberg	De provincie exploiteert zelf geen stortplaatsen en loopt daardoor zelf geen exploitatierisico. De provincie is enkel verantwoordelijk voor de nazorg van gesloten stortplaatsen. Wel is de provincie aandeelhouder van Afvalzorg Holding N.V. (exploitant) en loopt via die verbonden partij theoretisch wel een indirect exploitatierisico (niet substantieel). Hiervoor verwijzen wij naar de paragraaf verbonden partijen in de begroting 2017, pagina 121.
109	5	Energie en Klimaat	CDA	Pag.47: Gaan we met achtergestelde leningen geothermie stimuleren?	RE	Stuivenberg	Ja, het beleid is stimuleren van toepassen van geothermie. Eén van de inzetbare instrumenten daarbij is het verstrekken van een lening. In het concrete geval van Aardwarmte Combinatie Luttelgeest is een achtergestelde lening hét instrument waarmee de provincie in deze fase de grootste bijdrage kan leveren in de realisatie van het project. In eerdere fasen bestond de bijdrage van de provincie uit aandragen van kennis en verbindingen leggen tussen partijen.

Nr vraag	Progr. nr	Programma	Fractie	Vraag	afdeling	Portefeuillehouder	antwoord
110	8	Kwaliteit Openbaar bestuur	CDA	Pag.82: Hoe toetsen we de wenselijkheid van continuering verbonden partijen?	BDO	Stuivenberg	Het gebruik maken van een verbonden partij is een van de instrumenten voor de provincie om een provinciale doelstelling te realiseren. De evaluatie van de verbonden partijen wordt binnenkort voor besluitvorming aan het college van Gedeputeerde Staten voorgelegd. In deze evaluatie wordt onder andere de vraag beantwoord of de provinciale doelstelling waarvoor de verbonden partij in het leven is geroepen, gebaat is bij (voortzetting of bijstelling van) de verbonden partijen. Daarbij wordt getoetst aan de Kadernota Verbonden partijen 2015, vastgesteld in PS op 28 oktober 2015.
111	par	Weerstandsvermogen	CDA	Pag.100: Is de (mogelijke) wijziging van de dekkingsgraad al opgenomen in de tabel?	MO	Stuivenberg	Nee dat is niet het geval. We hanteren de door de Staten geformuleerde bandbreedte. Zoals bij de behandeling van de Perspectiefnota aangegeven zullen we bij de Tussenbalans met voorstellen komen als blijkt dat het weerstandsvermogen ook dan nog hoger is dan de bovenkant van de bandbreedte.
112	H2	Natuur	PvdD	NAGEKOMEN VRAAG: Op pagina 25 van de begroting staan een heleboel activiteiten benoemd die ten doel hebben om de natuurwaarden te behouden maar er is geen risico inventarisatie, en een bijpassend beheersmaatregel. Wat gebeurt er als de natuurwaarden afnemen? Wat is het risico van de evaluatie op het gevoerde dierenwelzijnsbeleid in de oostvaardersplassen?	RE	Stuivenberg	Bij de decentralisatie van het natuurbeleid is een uitgebreide risico-inventarisatie gemaakt die meegewogen is bij de besluitvorming over het Natuurpact. In het natuurpact tussen Rijk en Provincies is expliciet gesproken over de verantwoordelijkheidsverdeling. Citaat uit Natuurpact: "Het rijk is verantwoordelijk voor de kaders en de ambities en de provincies voor de invulling en uitvoering". "Het Rijk legt verantwoording af aan de Europese Commissie over het nakomen van de Europese verplichtingen". "De provincies nemen de verantwoordelijkheid om vorm te geven aan de ambities zoals deze in het natuurpact zijn beschreven. De keuze of ze daartoe de maatregelen nemen die daarvoor zijn benoemd of andere - vergelijkbare of betere - maatregelen, is de verantwoordelijkheid van de provincies. Als in de voorwaarden voor de realisatie van deze ambities (financieel, Europeesrechtelijk, wetenschappelijke inzichten) zaken wijzigen, treden provincies en rijk met elkaar in overleg". Dit betekent dat zolang de provincie de afgesproken maatregelen uitvoert conform de afspraken in het natuurpact het Rijk verantwoordelijk blijft voor het realiseren van de Europese verplichtingen en als blijkt dat de maatregelen en/of middelen niet toereikend zijn om de afgesproken ambities te halen, de provincies in overleg zullen treden met het Rijk.

Addendum Programmabegroting 2017

Onderstaande tabel is een vervanging van de tabel op pagina 155 van de programmabegroting 2017. De tabel bevat verbeterd overzicht van de aanwezige oormerken in de reserve Strategische projecten per 31-12-2017. De hoogte van de oormerken is gebaseerd op het oorspronkelijke oormerk, waarin de begrote mutaties van 2016 en 2017 zijn verwerkt. Dit is abusievelijk niet correct weergegeven in de tabel welke in de programmabegroting was opgenomen.

Bedragen x € 1.000	1/1	Bij	Af	31/12	Oormerk
B009 Strategische projecten	35.318	5.496	-8.333	32.480	-21.969
Bij					
Reguliere storting		1.678			
Korting IFA t.g.v. Strategische projecten		2.575			
Terugstorten uit reserve Proceskosten speerpunten Omgevingsplan		835			
Middelen zorginnovatie		308			
Achternvang lening Berechja, storting uit Algemene reserve		100			
		5.496			
Af					
Omgevingsvisie Flevoland			-100		
Fonds leefbaarheid landelijk gebied			-100		
Monitoring van natuur en landschap			-5		
Herstructurering bedrijventerreinen			-634		
Technocampus Lelystad Airport/Scala			-139		
Middelen voor zwemwaterborden			-10		
Haalbaarheidsonderzoeken nieuwe investeringsprojecten			-100		
Regiefunctie ontsluiting van de luchthaven Lelystad Airport			-75		
Verbeteren van de Oostrand			-500		
Bijdrage aan investeringsprojecten PMIRT (naar reserve dekking afschrijvingslasten)			-4.461		
Procesgeld Rijksvastgoed			-50		
1e fase Marker Wadden			-400		
Inzet t.b.v. Nieuw beleid 2015-2018			-75		
RVO verplichtingen naar reserve Beheer en ontwikkeling natuur			-1.684		
			-8.333		
Specifieke Oormerken					
Bijdrage aan investeringsprojecten PMIRT					-7.273
Achternvang lening De-on					-6.495
Flevokust ontsluiting					-3.000
Economische clusters					-2.100
Fonds landelijk gebied					-1.630
Stimuleren innovatie en productketen					-1.500
Verbeteren aansluiting arbeidsmarkt					-1.500
Achternvang lening Spirocan					-1.500
Markerwadden					-1.300
Inzet nieuw beleid					-1.084
Hoornse Hop					-1.000
ICT & informatietechnologie					-848
Batavialand					-836
Kapitaallasten Floriade Werkt!					-690
kredietfaciliteit MKB doorstartfonds FL					-500
Ondersteuning MKB					-500
Hernieuwbare energie					-500
Wereld erfgoed Schokland					-500
Statengriffie					-400
Verbreiding sluizen Kornwerderzand					-400
Nationaal Park Oostvaardersplassen					-270

Bedragen x € 1.000	1/1	Bij	Af	31/12	Oormerk
B009 Strategische projecten	35.318	5.496	-8.333	32.480	-21.969
Strat. gebieden en impulsen toerisme					-250
Kwaliteitsimpuls OV					-182
Hoger onderwijs					-177
Toeristische recreatieve benutting Flevolandse monumenten					-150
Haalbaarheidsonderzoeken mobiliteit					-100
100 jaar Zuiderzeewet					-100
Achtervang lening Berechja					-100
Regiefunctie ontsluiting luchthaven					-99
Duurzaamheid (Escrow Jaarrekening 2015)					-71
Borgstelling snel internet Noordoostpolder					-68
Rijksvastgoed Lelystad					-61
Scala					-54
Economische agenda					-50
WHBZ					-40
Deltaprogramma					-16
Toekomstige stortingen (2018-2020)					13.374
Saldo					-21.969